

Saulėtekio belaukiant

PRANCŪZIJOS NEGALAVIMAI

Dažnas vyriausybės keitimasis Prancūzijoje jau nebestebina. Paskutiniuoju laiku Edgar Faure sudarytojo ministerių kabineto likimas darosi vis sunknis. Klausimų gausybė, kurie slėgė ir slėgs, kiekvieną Prancūzijos vyriausybę, kasdieną vis didėja. Šiaurinės Afrikos kolonijų klausimas, dėl kurio suiro ir Mendes-France ministerių kabinetas, yra bendrai didelių rūpesčių šaltinis visai Prancūzijos vidaus ir užsienio politikai. Praėjusios savaitės bėgyje Edgar Faure išvengė vyriausybės atsistatydinimo tik pažadėdamas paankstinti rinkimus į seimą, kurie turės įvykti dar šių metų gruodžio mėnesį. Rinkimų paankstinimas vieneriais metais, Edgar Faure pažadėtas dešiniuosius ir centro partijoms, atrodo leis dabartinei vyriausybei pasilikti prie valstybės vairo iki naujų rinkimų. Tai be abejonės sutvirtina Prancūzijos padėtį tarptautinėje plėtmėje, nes spalio mėn. 27 d. prasidėjusioje 4 užsienių reikalų ministerių konferencijoje Prancūzijos balsas galės skambėti šiek tiek drąsiau ir tvirtiau.

DIDŽIŲJŲ KETVERTUKO MINISTERIAI TARIASI

Neseniai pasibaigusiose trijų užsienio reikalų ministerių pasitarimuose dėl bendros linijos laikymosi Ženevoje paaiškėjo, kad vakariečiai laikysis vieningai. Tuo būdu reikia laukti teigiamų rezultatų iš Foster Dulles, Mac Millan, Pinau ir Molotovo konferencijos Lėmano ežero pakrantėje. Iš savo pusės norėtume paabejoti konferencijų nuoširdumu, kuriose dalyvauja rusai. Taip pat beveik galima tvirtinti, kad nieko pastovaus nei Vokietijos sujungimo, nei Europos Saugumo, nei nusiginklavimo klausimais nebus ir ši kartą prieita. Žinome gerai, kad ir vieni ir kiti kalba apie taiką, apie nusiginklavimą, o tačiau kasdien vis didesnės ir didesnės lėšos skiriamos ginklavimosi reikalams. Ir negana to, Komunistinė Rusija pasiūvė aprūpinti ginklais Egiptą ir Austriją. Tuos pačius kraštus pasiūvė aprūpinti ginklais ir JAV. Nesnaudžia ir Anglija apginkluodama Irako kariuomenę.

Be abejonės, šis gyvas prekybinis judėjimas ginklais rodo, kad vargu bus galima konferencijoje įtikinti Maskvos „draugus“ žodžiais. Iš to gi reiktų padaryti logišką išvadą, kad taika su komunistiniais Rusijos viešpačiais vargiai įgyvendinama konferencijoje, nes atrodo ir vakariečiai supranta lietuviško priežodžio prasmę: „Neik su velniu riešutauti, nes paliksi be maišo ir be riešutų“

Neturime taip pat pamiršti, kad Maskva stengsis visomis priemonėmis išgauti iš vakariečių Rusijos šiuo metu jėga užimtų kraštų padėties patvirtinimą. Tai reiktų taip pat ir Lietuvos okupacijos pripažinimą. Tačiau visa tai yra tuščios

Maskvos svajonės, nes JAV spaudžiami, nei Prancūzija, nei Anglija nedirys tai padaryti.

Tuo būdu, matyti, kad padėtis tarptautinėje srityje nei kiek neryškėja. Nėra karo, nei taikos. Nematyti tuo tarpu nei taikos saulėtekio. Viena tik yra

aišku, kad Vakarų susitarimas nėra iš viso galimas, o tai leidžia tikėtis ir mums, kad ir vėl pildysis mūsų žymiojo dainiaus Maironio žodžiai, — „Žiūrėk, rytuose aušra jau teka“... ir mūsų tėvynė vėl bus laisva.

— a. b. c. —

Vėlinių vakaras...

Okupuotoje LIETUVOJE

KAIP PARDAVINĖJAMAS DEPORTUOTŲJŲ TURTAS

NEKALTO KRAUJO IR AŠARŲ PREKYVIETĖ

„Tiesos“ koresp. A. Varkulevičius dienraštyje užspūlė „atsitikintų daiktų parduotuvę Nr. 31“, priklausanti Kauno Pramprekų ir esančių Ožėškienės gatvėje. „Tiesos“ korespondentas, matyti, pritrūko drąsos parduotuvę teisingai pavadinti. Reikia manyti, kad ne vien jam, bet ir Lietuvoje esantiems komunistams gerai žinomas tikrasis parduotuvės vardas: kauliečiai ją vadina „į Sibirą ištremtųjų lietuvių atimtų daiktų parduotuvė“.

Parduotuvės vaizdas nepaprastai niurus. Namas tamsus, parduotuvės patalpos — pasibaisėtinos. Žmogulį atėjus ko nusipirkti, jį slepia ne tiek patalpų niurumas, bet ypač ten esančių daiktų ats radimo istorija. Norėdami aniplėšti lietuvius, rusai ne vieną ištrėmė į Sibirą, o konfiskuotą turtą patys pasigrobė. Pasmerktų lietuvių turtas suvežamas į Ožėškienės gatvėje esančią parduotuvę. Rusai tuoj puola pusvelčiui įsigyti konfiskuotą turtą. Jiems visai nerūpi, kad lietuvių tą parduotuvę vadina nekalto kraujo ir ašarų prekyvieta. Rusai, toje parduotuvėje įsigiję daiktų, pinigus įmoka Maskvos ban-

kui. Taip jie palaiko „tautų bičiulystę“, kiekvieniame pavergtame krašte ieškodami vis ką nors pasiglemžti.

Visiems yra žinoma, kad seneliai, valstiečiai ir daugelis mažai uždirbančių tarnautojų ar darbininkų yra atsidūrę nepaprastame skurde. Kiekvienas kaip beišmanydamas stengiasi gintis nuo bado. Neretai senutė, turguje pardavinėjanti pyragėlius, okupantų milicininkų apšaukiama „spekuliantė“. Iš jos atimami ne tik pyragėliai, bet ji baudžiama dar pinigine bauda. Senutė, negalėdama bausos sumokėti yra išvaroma, o jos kuklus turtelis parduodamas pusvelčiui.

Visuotinių išvežimų metu ar pavieniui išvežamųjų turto dalis tuoj atsiduria Ožėškienės gatvės parduotuvėje. Jo savininkai veržiamai dirbti komunistams vergų stovykloje, o jų turtą išpardavinėja Maskvos Gosbankas. Ištremtųjų turtui parduoti rusai yra sudarę istisą organizacijos tinklą. Vieni rūpinasi turtu besidomintiems savo laiku pranešti, kiti, dar į parduotuvę bevežant, — nupirkti ir išsiųsti į Sovietus. Kai rusai atlieka tą nepaprastą „operaciją“, iš šalies girdėti komunistų šauksmas: „Štai kaip broliškai moka pavergėjai ir pa- (Tęsinys 2 psl.).“

SUSIMĄSTYMAS PRIE MIELŪJŲ KAPŲ

Metuose yra viena diena, kada visi prisimena savo brangiuosius mirusius. Beveik visi kultūringojo pasaulio žmonės stengiasi tą dieną išlaikyti reikalingą rimtį — ir tai ne iš prievartos, o iš meilės ir pagarbos tiems, kurie jau yra išsiskyrę iš gyvųjų tarpo. Kiekvienas savo mirusius prisimena pagal savą supratimą ir išmanymą. Tai yra mirusiųjų prisiminimo diena — Vėlinės.

Mirties prisiminimas šturpu nukrečia. Tačiau Vėlinių dieną savaime krašte mes nebijodavome nueiti į savo parapijos ar kaimo kapines su žvakutėmis, puošdavome savo artimųjų kapus, prie jų kapų suklupe melddavomės už laimingą jų vėlių gyvenimą. Anose kapinėse Vėlinių išvakarėse tarp akmeninių paminklų ir apkerpėjusių kryžių mirgėjo tūkstančiai uždegtų žvakutėlių, kurios mums bylojo amžiną ryšį tarp mūsų ir mirusiųjų vėlių esančių jau amžinajame gyvenime. Tą dieną ir mirtis pasidarydavo ne tokia baisi ir gasdinanti, nes už jos mes jutome savo artimųjų gyvas sielas.

Mūsų kolonija jau turi daugybę mirusiųjų supiltų kapų, pristatytų kryžių ir paminklų, skelbiančių, kad daugelis mūsų giminių, draugų ar pažįstamų užbaigė savo kelionę ir nuėjo ten, iš kur niekas negrįšta ir kur visi su būtinumu skubame. Ir jie daugiau ar mažiau buvo įsijungę į lietuvišką kolonijos gyvenimą ir lietuvišką darbo barus. Jie atliko savo uždavinį, o mums jį dar reikia atlikti — ne tik gyvųjų, bet ir jų, jau atsiskyrusiųjų atžvilgiu. Ne vienai šeimai ir šiame krašte reikės suklupti po savo artimųjų kryžiumi ant neseniai supilto kapo. Tie visi mirusieji yra verti mūsų prisiminimo.

Vėlinės mums primena tuos tautos didvyrius, kuriems esame skolingi už tai, ką savo esame gavę iš savo tautos, už savo didingą praeitį, savo turėtą, nors dabar ir prarastą, laisvę. Jie dėjo savo gyvenimus, savo darbus ir troškimus ant Tėvynės aukuro, kad jų broliams būtų geresnė ir laimingesnė ateitis. Ši diena mums primena ir tuos dabartines mūsų tautos kankinius, kurie miršta dviguba mirtimi — pirmiausiai juos atskiria priešas iš gyvųjų tarpo, prievarta atplėsdamas nuo šeimos ir Tėvynės, o paskiau skaudžiausiu būdu nukankina. Jų kaulai negali išsėtis.

ten, kur trokšta, bet lieka išbarstyti nežinomose ir nemielose priešų žemėse. Jų kapai neturi jokio istorinio ženklų, bet juos mes savo dvasia matome kiekvienose kapinėse ir po kiekvienu kapų ženklu.

Mirtis eina tik ligi karsto. Iš anapus karsto plauda gyvybė, nors ir kitokia, negu mūsų šioje žemėje turima. Jų dvasia yra su mumis, taip pat ir mūsų širdyse tebėra dar neužgesęs jų ilgesys, mūsų lūpose dar tebeskamba jų vardai.

Vėlinių diena mums suteikia progą susimąstyti prie jų kapų. Mums reikia peržvelgti jų atliktus darbus ir iš jų pasidaryti išvadas sau patiems. Bet taip pat turime peržvelgti ir tai, ko jie nespėjo atlikti. Ko neatliko tėvai, tai turi padaryti jų vaikai, ko nespėjo padaryti tautos didvyriai, tai turime atlikti mes, jų aniniai. Kiekvienas tėvas labiausiai trokšta, kad jo vaikai būtų geri. Geri vaikai — didžiausias tėvams džiaugsmas, net ir iš už karsto juos stebint. Mūsų tautos didvyriai norėjo, kad ir mes būtume didvyriškos tautos didvyriai. Nesuteiksime didesnės pagarbos savo didvyriškiems senoliams, kaip kovodami su tokia pat energija ir tokiu pasiaukojimu, kaip jie yra kovoję už laisvę, už geresnę savo tautos ateitį, už tautos išsilaikymą. Mūsų tautos kankiniai tūkstančiais mirė ir tebimiršta Sibiro taigose, Uralo kasyklose, Vorkutos šalčiuose. Jie miršta už tai, kad nenorėjo išsivadėti savo tautos, savo tikėjimo, savo šeimos ir savo prakaitu aplaistyto tėvų žemės. Juos tinkamai pagerbime, tik siekdami tų pačių idealų, už kuriuos jie yra mirę kankinių mirtimi.

Vėlinių naktį mirusieji kalbės į mūsų sielas žvakutėlių mirgėjimu, gėlių kvapu, paminklų rimtimi. Iš mūsų jie reikalauja ne tik susimąstymo, bet ir darbu, ir pareigų savo tautos ir savo tikėjimo atžvilgiu atlikimo, ir maldų, kurios mirusiųjų vėlėms neš suraminimą. Kiekvienas, kuris lankys savo brangią mirusio kapą, turės prisiminti visus tuos mirusius, kuriems ku nors yra skolingas. Ir juos turėsime prisiminti ne kaip mirusieji, bet kaip gyvi, iš kurių dar eina ir pasiryžimai, ir siekliai, ir maldos. Šis susimąstymas, kurį padarysime Vėlinių dieną kapinėse, turi mus skatinti dideliems pasiryžimams, vedantiems į didelius darbus.

Z. STEPŠYS

BALFas rūpinosi susisiekti su Sibiran ištremtaisiais lietuviais

Balfas yra taip pat rūpinęsis susisiekti su Sibiran ištremtaisiais lietuviais ir su paramos reikalingais Lietuvoje — pareiškė ALT valdybos narys A. S. Trečiokas, bekalbėdamasis su Eltos redaktorium. O tos paramos juk ten reikalingi beveik visi. Jau 1945 ir 1946 m. Balfas pasiuntė drabužių, vaistų ir kitų gėrybių į Lietuvą, o kelias toms siuntoms tebuvo vienas — per Sov. Sąjungos šalpos organizacijas. Per du kartus buvo pasiūta Balfo gėrybių daugiau kaip už 100.000 dol. vertės, tačiau, nepaisant Balfo primininko pastangų sužinoti, kam tos siuntos teko, iki šiol tai nepasisekė. Tik tiek galima konstatuoti, kad minimųjų siuntų lietuviai nei okup. Tėvynėje, nei Sibire negavo. Pasiunčiama kartais siuntų dar gyviems mūsų tautiečiams, atskirtiems triguba geležine uždanga nuo laisvojo pasaulio, bet už persiuntimą ir muitus Sovietams tenka apmokėti dvigubai, negu tos siuntos yra vertos. Nesant tiesioginio ryšio ir jokio susisiekimo bei tinkamo susižinojimo su šimtais tūkstančių lietuvių, nežinomi jų adresai, o jei ir žinomi, tai siuntos vis tiek jų nepasiekia. Savo sveikinime į pavergtąjį kraštą Balfo centro išdėtininkas pareiškė nuoširdžiausią užuojautą ir drauge įsitikinimą, jog

vieną kartą vis tiek vergijos pančiai turės jiems nukristi. Dėl to vyksta pasitarimai pasauline plotme Ženevoje, New Yorke. Balfas yra pasiryžęs, kai tik lietuviams išmuš laisvės valanda, tučiuojau ateiti jiems į pagalbą su medžiagine ir kitokia parama.

ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

mini 5 metų sukaktį.

Š. m. lapkričio mėn. 27 d. 17 val. Lietuvių Salėje ruošiamas iškilmingas ARLB 5 veiklos metų sukakties paminėjimas. Ta pačia proga bus atšvęsta ir Lietuvos Kariuomenės šventė. Numatyta plati sukakties programa, lietuviškų draugijų ir kitataučių sveikinimai bei meninė programa, kurioje pasižadėjo dalyvauti kvartetas „Aivarai“ ir kiti meniniai vienetai. Po minėjimo bendras vermutas. Visos lietuviškos organizacijos ir draugijos kviečiamos prisidėti savo dalyvavimu prie šios lietuviškos šventės.

ARLB Centro V-ba

ŽUVUSIŲ IR MIRUSIŲ PAGERBIMAS

Š. m. lapkričio mėn. 1 d. 18.30 val. Aušros Vartų lietuvių Parapijos bažnyčioje bus laikomos gedulingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos Laisvės kovotojus. Po pamaldų parapijos sodelyje, prie kryžiaus, pagerbimui žuvusiųjų už Lietuvos laisvę kovotojų, bus padėtas vainikas ir pasakomos atitinkamos kalbos.

Maloniai prašome buvusius Lietuvos laisvės dalyvius, atsargos karius, partizanus, ir visų organizacijų atstovus bei patrijotinę lietuvišką visuomenę šiose pamaldose gausiai dalyvauti.

LIET. ATS. KARIŲ VALDYBA

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

vergtieji sugyventi". Žodžiu, griebia kas tik gali — pagal praktikoj vykdomą bolševikinį „principą“: nežiopsok... Taip pvz. Kauno miesto vykdomojo komiteto finansų skyriaus darbuotoja rusė Savčenko pasiėmė sofą ir kitus baldus. To paties vykdomojo komiteto pirmo pavaduotoja rusė Lisenko ne tik savo butą tais daiktais prikimo, bet ir pradėjo verstis ju prekyba. Nuo kom. partijos ir jos vadovaujantį įstaigų neatsilieka rusiškosios MVD vadinamas OBXC skyrius, kurio tarnautojai grobia ne tik nuteistųjų, bet ir suimtųjų žmonių daiktus. Aišku, jog rusai pirmiausia siekia patys apsirūpinti, kai kuriuos nereikalingus daiktus parduoti savo draugams, tuo būdu gerokai pasipelnę. Net ir komunistinė „Tiesa“ nebando nuslėpti, jog tos parduotuvės tarnautoja komunistė Morozova ir Jakovliukas „buve išaiškinti“. Morozova, nepaisant visos eilės jos nusikaltimų, vėl buvo sugrąžinta į parduotuvę, kad, ten dirbdama, galėtų kitiems rusams patalkinkauti. Jakovliukas, nors jo giminaitis eina augstas pareigas, betgi į minėtą parduotuvę nebuvo gražintas. Jis į „Pramprekybą“ pateko tikslai per giminių protekcijas ir, matyti, veikė pagal jų nurodymus. Geresnius daiktus jis sugebėjo savo pažįstamiems parduoti, o būdamas baldų parduotuvės vedėju, eiliniams piliečiams blogesnės rūšies kėdes ir kitus daiktus būtinai stengdavosi parduoti didžiausiomis kainomis. Jakovliukas, per trumpą laiką mokėjęs gerai įsikurti, kad kiti neįsiveržtu, net savo namą ir daržą aptvėrė spygliuota tvora. Matyti, ta tvora bando apsaugoti ir Sibiran išvežtojo Amerikos lietuvio Liutkaus daiktus, kurie taip pat jam pateko.

BUTIS SOVIET. SISTEMOJE IR SVETUR

Vilniaus radijas ir pavergtoje Lietuvoje leidžiama kom. spauda nuolat linksnioja apie Sovietų sukurta tariaimai laimingą gyvenimą. Ar iš tiesų pavergtas lietuvius gali būti laimingas?

Lietuvos laisvės metais darbininkas darba laisvai pasirinko ir turėjo visišką laisvę iš darbo pasitraukti, jei tasai darbas jam nepatiko. Pavergtos Lietuvos darbininkas neturi laisvės darbą pasirinkti. Jis privalo dirbti, kur jam nurodoma. Lietuvos laisvės metais darbininkas turėjo teisę rinktis, kur jam nurodoma. Lietuvos laisvės metais darbininkas turėjo teisę rinktis, kur jam nurodoma. Lietuvos laisvės metais darbininkas turėjo teisę rinktis, kur jam nurodoma.

O gal pavergtoje Lietuvoje dirbantysis daugiau uždirba ir daugiau gali už savo uždarbį reikalingų dalykų nusipirkti, negu Lietuvos laisvės metais? Irgi ne!

Sugretinkime laisvosios Lietuvos paprasto žemės ūkio darbininko būtį su kolchozininko būtimi. Lietuvos laisvės metais žemės ūkio samdiny, gaudamas sotų maistą, darbo drabužius, metų gale gaudavo 400 — 500 litų. Už gautuosius pinigus jis galėjo nusipirkti tris vyriškus kostiumus ir tris poras pirmos rūšies batų arba šimtą trisdešimt šešis kilogramus sviesto. Ką uždirba kolchozinės nelaisvės sukaustytais dirbantysis? Š. m. balandžio 27 d. per Vilnaus radją buvo kalbama apie Alytaus rajono Dzer-

žnskio vardo kolchozą, kuris esąs pirmiausias visame rajone. Tame kolchoze dirbantieji už darbadienį šiais metais gausią po 3 rublius ir 2,5 kg grūdų. Kolchozininkas negali maitintis gaunama sauja grūdų. Jam reikia už gautus pinigus nusipirkti kito maisto, reikia ir apsiirengti, ir darbo drabužius įsigyti. Tačiau tarkime, kad su gautais grūdais jis išsimaitina. Tad gale metų, jei jis per darbo dieną pasiekė darbadienio uždirbo, į rankas gali gauti apie 900 rublių. Už šiuos pinigus jis tegali įsigyti prasciausia iš prasciausių vieną kostiumą ir prastus batus. Darbo drabužių kolchozininkas negalės įsigyti, jei norės įsigyti kad ir prasciausia drabužių. Tad pavergtojo skelbiamas „laimingas“ gyvenimas iš tiesų reiškia lietuvių nuskurdinimą. Atsargiausiai skaičiuojant dirbančiojo pavergtojo Lietuvoje padėtis, kaip buvo nurodyta per lietuviškąsias radijo transliacijas, yra tris kartus pablogėjusi, palyginus su Lietuvos laisvės metais. Suskurdintas, išnaudojamas ir patekęs sunkesnėn būklėn žmogus negali dėkoti už „laimingą gyvenimą“.

KOMUNISTAI RAŠEIVOS NUTYLI APIE VAK. EUROPOS NEPA-PRASTĄ ATSISTATYMĄ

Kalbėdami apie savuosius nepriteklus, komunistai rašėivos nutyli apie Vak. Europos nepaprastą atsistatymą, darbininkų aprūpinimą, apdraudą ir nuolatinę ūkinę pažangą JAV. Pvz. Amerikoje naudojama 70% pasaulio automobilių skaičiaus. Ten yra per 57% pasaulio esančių telefonų. Daugiau kaip pusė radijo ir televizijos aparatų visame pasaulyje priklauso amerikiečiams. Kas gi naudojasi tais įrengimais? Suprantama, platinieji gyventojų sluogsniai — darbininkai, ūkininkai ir miestelėnai. Jie nemokamai gali baigti gimnaziją ir išmokyti specialybėn. Ne kur kitur, o JAV yra 11.000 bibliotekų, per kurias gali išsirašyti bet kurią norimą knygą, jei jos vietoje neranda. 7.000 ligoninių neturtingesnių gali veltui gydytis. Laisvoji spauda įperkama net ir vargingiausias, nes ji pagal uždarbį yra pati pigiausia pasaulyje. Tačiau patį didžiausią amerikiečio darbininko turta sudaro ne tiek jo gera apranga, puikus maistas, savi namai, automobilis ir eilė kitų techniškių įrengimų, bet jo laisvė. Jis gali keisti darbovietę, jei jam nepatinka senoji. Jis gali dalyvauti bet kurioj politinėj partijoj, jei ji artima jo įsitikinimams. Jis gali laisvai kritikuoti vyriausybę, nes nuo eilinio gyventojų priklauso vyriausybė ir jos vedamoji politika. Jis gali laisvai išpažinti tikėjimą ir priklausyti tai ar kitai relig. bendruomenei. Amerikiečių laisvė sudaro pagrindą ne tik jo šiandienykštės gerovės, bet ir nuolatinės pažangos. O kaip iš tikro yra su visa tuo soviet. sistemoje?

AŠ MELIAU LIKČIAU MAŽOS FARMOS SAVINININKU JAV NEI BŪČIAU DIDELIO KOLCHOZO PIRMININKU TSRS.

Štai ką pasakoja Amerikos fermeriai apie kolchozų - sovchozų sistemą. Amerikos žemės ūkio ekspertams baigus kelionę po Sovietų Rusiją, Berlyne per spaudos konferenciją delegacijos galva W. Lambert pareiškė žurnalistams: „žemės ūkio delegacijomis pasikeitimas tarp JAV ir Sov. Sąjungos turės didelę reikšmę ir jau prisidėjo prie tarptautinių santykių pagerinimo“. Visi fermeriai delegacijos nariai vie-

lingai pareiškė didelį nusistebėjimą, kad „sovietiniai ūkininkai“ visiškai nepažįsta Amerikos gyvenimo sąlygų. Farmeris iš Yowos valstybės, Ralf Ollissen, suvedamas kelionės rezultatus, pareiškė: „Aš meliau likčiau mažos farmos savininku JAV nei būčiau didelio kolchozo pirmininku TSRS“. Dar tiksliau įvertino kolchozų - sovchozų sistemą jau grįžęs į JAV fermeris iš Arizonos valstybės, John Jacobs: „Dėl dabartinės Sovietų Sąjungos sistemos sovietinio žemės ūkio produktyvumas niekada nepasieks JAV lygio. Kelionės metu po Sov. Sąjungą aš neradau nė jokių minties, nieko tokio, kuo galėčiau pasinaudoti savo taikomiems ūkiui tvarkyti metodams pagerinti. Aš grįžau iš šios kelionės dar daugiau, negu seniau, pasmerkdamas sistemą, kurioj viešpatauja mažuma ir kontroliuoja visą kraštą“.

Be jokios abejonės, Sovietų vyriausybė parodė amerikiečių delegacijai tik tai, kas geriausia, pastebė rusų emigrantų organas „Ruskaja Mysl“ Nr. 794. O kokį jie būtų išsivežę įspūdį, jei būtų pamatę visą sovietinę tikrovę?

Savo įspūdžius mėgina reikšti, nors labai atsargiai, idant nenukęstų už „imperialistų gyrimą“, ir sovietinių delegacijų nariai, susipažinę su JAV, Kanados, Anglijos buitimi. Jie vis dėlto pripažįsta radę ten pasimokytinų dalykų ir buvę sužavėti tų kraštų sveitumu bei jų „tautų draugiškumu“, „taikos meile“. Pvz. Sov. S-gos ž. ū. ministerio pavad. Lazerenko pareiškimu, „Anglijoje visi jaučia didelę simpatiją mums, tarybinams žmonėms“. Taip, „tarybinams žmonėms“, bet ne pačiai sovietinei sistemai. Apie ukrainiečių ir kt. suroštas kai kur demonstracijas prieš tokius „svečius“, prispaudėjų režimo atstovus, visai tylima.

EISENHOWER PROCLAMO "DIA NACIONAL DE LA ORACION" EL 26 DE OCT.

DEVNER — El presidente Eisenhower proclamó el 26 de octubre "Día Nacional de la Oración", instando al pueblo de los Estados Unidos a que "reze especialmente para que Dios otorgue su bendición a quienes participan en concilios que trabajan en favor de un mayor entendimiento internacional y a los esfuerzos de todos los hombres que se dedican a la causa de una paz justa y estable".

El texto de la proclama es el siguiente:

"Considerando:

"Que a través de nuestra historia, aquellos a quienes reverenciamos como patrios se han dirigido siempre al Dios todopoderoso para darle gracias por su providencia y para invocar su guía;

"Que es propio que nosotros, los de esta generación, que somos herederos de su patrimonio, imitemos a estos inspirados arquitectos de nuestra nación y volvamos nuestros corazones y nuestras mentes hacia cosas espirituales; y

"Que el Congreso de los Estados Unidos, al reconocer que la oración ha sido una fuente de fuerza vital en el crecimiento y desarrollo de nuestro país, dispuso por declaración conjunta aprobada el 17 de abril de 1952 que el presidente proclame cada año un día apropiado, que no sea domingo, como Día Nacional de la Oración, en el cual el pueblo de los Estados Unidos pueda elevar su pensamiento a Dios en oración y meditación;

"Yo, Dwight D. Eisenhower, presidente de los Estados Unidos de Norteamérica proclamo el miércoles 26 de octubre de 1955 Día Nacional de la Oración y pido a cada uno de nuestros conciudadanos que ese día, dondequiera que se encuentren: en la iglesia, en la casa, en la oficina, oren especialmente para que Dios otorgue su bendición a quienes participan en concilios en favor de un mayor entendimiento internacional y a los esfuerzos de todos los hombres que se dedican a la causa de una paz justa y estable".

Religija ir su ja susijusios pareigos nėra tik vargšų ir tamsios tautos silpna savybė, bet, kaip prez. D. Eisenhowerio paskelbimas liudija, visų giliai galvojančių žmonių reikalas, ypač mėsų, ištremtųjų, kurie norime ir siejame pastovios ir teisingos taikos.

PAVERGTŲJŲ JUNGTINIŲ TAUTŲ ANTROJI SESIJA

Priimta PJT Charta dėl Baltijos valstybių užgrobo, dėl Čekoslovakijos ir Lenkijos neteisėto atstovavimo Jungtinėse Tautose ir dėl Keturių Galybių konferencijos. Buvo išsamios diskusijos dėl tarptautinės padėties.

LIETUVIŲ DELEGACIJA PJT ANTROJE SESIJOJE

PJT II-ajai sesijai Lietuvos delegacijai į Bendrąjį Reikalų Komitetą išrinko nariu V. Sidzikauską, antrininku — dr. A. Trimaką, į politinę — nariu V. Sidzikauską, antrininkais — K. Bielinį ir dr. A. Trimaką, į socialinę — nariu dr. A. Trimaką, antrininkais — V. Vaitiekūną ir M. Galdikienę, į kultūrinę — nariu V. Vaitiekūną, antrininkais — M. Galdikienę ir J. Audėną, į ekonominę — nariu J. Audėną, antrininkais — P. Vainauską ir J. Pažemėną, į teisų — nariu M. Braką, antrininkais — dr. B. Nemicką ir dr. D. Krivicą, į informaciją — nariu V. Rastenį, antrininkais — P. Vainauską ir V. Vaitiekūną.

II-sios PJT sesijos trečiasis (iš eilės 18) posėdis išklaušė sveikinimų ir pradėjo bendrąsias diskusijas dėl tarptautinės padėties ir PJT uždavinių vykdymo.

PJT seimo diskusijos dėl tarptautinės padėties ir PJT uždavinių vykdymo užtruko ir 4—6 (19—21) posėdžiuose.

Per visas diskusijas raudona gija ryškėjo įspėjimas laisvajam pasauliui, kad prasidėję sovietiniai diplomatiniai šypsniai joki būdu dar nereiškia sovietų agresinės politikos tikslių pasikeitimo.

DELEGATŲ PASISAKYMAI

Vengrijos delegatas prelatas Bela Varga išklė, kad valstybių taikus sambūvis įmanomas tik tada, jei jis atremtas (1) į kitų tautų valstybinio suverenumo bei apsisprendimo gerbimą, (2) į tiesioginį ar netiesioginį nesikišimą į kitų valstybių vidaus reikalus, (3) į atsikąmą subversijos ir (4) į tarptautinių sutarčių bei įsipareigojimų vykdymą. Sovietų Sąjunga kaip tikrai visus šiuos teises ir moralės principus yra paneigusi.

Rumunijos delegatas K. Visoianu priminė, kad „ženevos dvasia“ nebenaugas dalykas. Savo metu tokią pat dvasia reikėsi Teherane ir Jaltoj. Ji reikėsi Centro ir Rytų Europos valstybėms primetimu vadinamų draugiški Sovietų Sąjungai vyriausybė. Ji reikėsi Vakarų dėmesio nekrepimui į tai, kad II-sios Pasaulio karas, Baltijos valstybių, pusės Lenkijos, Besarabijos užgrobas buvo išdava Sovietų Nacių sąmokslu. Ji reikėsi kitomis neteisėtomis nuolaidomis Sovietų Sąjungai. Dabar Sovietų Sąjunga siekia tos buvusios „ženevos dvasios“ padarinius: savo užgrobumis Centro bei Rytų Europoje įteisinti, o Vakarų jėgas išskaldyti, išjungiant Ameriką iš Europos gynybos sistemos.

Estijos delegatas L. Vahteris pabrėžė, kad Sovietai savo nauja politikos taktika siekia suskaldyti ir susilpninti Vakarus, patraukiant nuo Vakarų Vokietiją ir sugriaujant Vakarų gynymą.

Lenkijos delegatas Ciolkosz (iš Londono) priminė, kad pavergtieji kraštai negali tenkintis tik sovietų pažadais praskleisti „geležinę uždangą“. Pavergtieji turi būti laisvi. Dėl sovietų tariamos amnestijos tremtiniais Ciolkosz taikliai pastebėjo, kad tremtiniai jos nereikalingi, o nusikaltėlius agresija, nusikaltėlius žmoniškumui pavergtuose kraštuose jų pačių „amnestijos“ nuo pelnytų baismės neišgelbės.

Albanijos delegatas V. Germentis išklė sovietinių šypsnių veidmainiškumą ir kreipė dėmesį į stiprinimą visų pavergtųjų tautų solidarumo kovoje dėl laisvės.

Lietuvos delegatas V. Sidzikauskas daugiau palietė Sovietų Sąjungos veidmainišką politiką Baltijos valstybių atžvilgiu ir išklė veiksnius, kurie lems pavergtųjų išlaisvinimą. Jis taip pat analizavo naujosios sovietų taktikos reikšmę ir linkėjo Vakarų Galybėms, kad jų „politinė išmintis ir teisingumo pajautimas nenuviltų pavergtųjų“.

Bulgarijos delegatas dr. N. Antonoff palygino Azijos - Afrikos tautų konferencijos Bandunge aiškų antikomunistinį nusistatymą su vadinama ženevos dvasia, kuri gali suteikti Sovietams taip reikalingą

dabar atoslūgį, o vėliau pražudyti pačių Vakarų laisvę.

Vengrijos delegatas P. Auers (iš Paryžiaus) išryškino sovietų reikalaujamo sau saugumo reikšmę pavergtiesiems kraštams ir apgailestavo, kad kairurios Vakarų Galybės savo nusistatymais tuo klausimu nėra palankios pavergtiesiems kraštams, nors tuo jos pačios sau kasa duobę.

Latvijos delegatas A. Klive daugiau dėmesio skyrė būsimai ministrų konferencijai Ženevoje, pabrėždamas, kad visokie Didžiųjų susitarimai, jei jie paneigtų asmens ir tautų teises, tik padidintų tarptautinę įtampą.

Pavergtųjų tautų liberalų internacionalo delegatas dr. V. Busekas pabrėžė, kad tarptautinis teisingumas ir tautų laisvė yra neatskiriama dalykai. O be tarptautinio teisingumo negali būti tarptautinės taikos.

Pavergtųjų tautų valstiečių internacionalo delegatas dr. J. Dilo pažymėjo, kad didelis pavergtųjų tautų priešas yra laisvojo pasaulio, net jo vadovaujančių sluogsnis, neįsiamoninimas komunistinio pavajaus pačiam laisvajam pasauliui.

Latvijos delegatas dr. O. Grosvalds (iš Paryžiaus) daugiau palietė Vakarų Europos nuotalkas Sovietų Sąjungos dabartinės politikos atžvilgiu, pažymėdamas, kad tos nuotalkos neduoda pagrindo pesimizmui.

Pavergtųjų tautų krikščionių demokratų unijos delegatas E. Turauskas (iš Paryžiaus), lyg pratęsdamas Grosvalds mintis, konkrečiais pavyzdžiais pavaizdavo vakariečių solidarumą pavergtiesiems.

Albanijos delegatas dr. H. Begėja palietė žmonių gyvenimo sąlygas pavergtuose kraštuose.

Estijos delegatas dr. A. Kutt sustojo ties sovietų ūkio problemomis ir jų atsispindėjimu sovietų tarptautinėje politikoje. Konkrečiais duomenimis jis pavaizdavo sovietų ūkinis siekimus ateinančioms 15 metų, kuriems ir yra reikalinga koegzistencija. Jei Vakarai tą atoslūgį neišnaudos laisvės atstatymui, o suteiks sovietams laiko stiprėti, galutinę išvadą tatau bus patiems Vakarams pražūtinga.

Lietuvos delegatas dr. P. Karvelis (Vokietija) Lietuvos pavyzdžiais išryškino tarptautinių sutarčių bei įsipareigojimų reikšmę sovietams.

Pavergtųjų tautų socialistų internacionalo delegatas V. Bernard (iš Londono) pavaizdavo pavergtųjų kraštų darbininkų padėtį ir jų nežmonišką darbo ir gyvenimo sąlygas, ypač kolchozuose.

Pavergtųjų tautų valstiečių unijos delegatas H. Blazas pažymėjo, kad pokariniai Sovietų užgrobumai yra padarinys ne Sovietų jėgos, o tik Vakarų Galybių nuolaidumo ir neapdirimo. PJT uždavinys stengtis apsaugoti Vakarų politikus nuo panašių klaidų.

Rumunijos delegatas dr. G. Gafencu (iš Paryžiaus) analizavo, kaip ženevos dvasia nori suprasti laisvasis pasaulis ir kaip ją supranta Maskva. Jis įspėjo Vakarų pavergtųjų tautų atžvilgiu, nepastūmėti jų į nevilgtį, nes tai reikštų pražūtį patiems Vakarams.

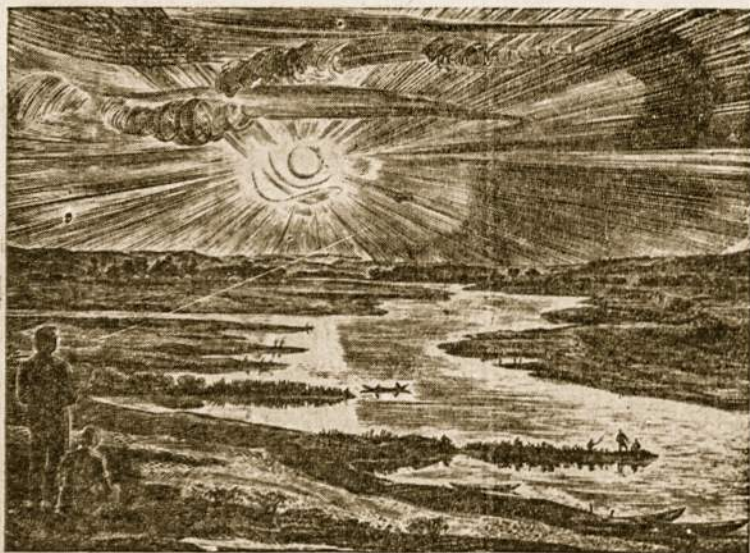
Bulgarijos delegatas G. Dimitrovas nušvietė Sovietų tariamą nuolaidų pažadus ženevoje ir jų prasme. Palietęs sovietų reikalaujamą saugumą, jis pabrėžė, kad pirmiausia saugumas turi būti garantuotas sovietų pavergtosioms tautoms, atstatant jų laisvę ir valstybinę nepriklausomybę, panaikinant sovietinės agresijos padarinius.

Po diskusijų PJT priėmė specialia rezolucija ryšium su keturių ministrų pasitarimais Ženevoje. (Rezolucijos tekstas jau paskelbtas).

Rugsėjo 30 d. PJT posėdžių pertraukus metų delegacijų pirmininkai turėjo pasikalbėjimą su amerikiečių žinių agentūrai ir didžiosios New Yorko spaudos, kaip „The New York Times“, „New York Herald Tribune“ ir kt. atstovais. PJT veikla sulaukė jų palankaus atsiliepimo.

Artimiausi PJT seimo posėdžiai numatyti spalio 17 — 18 d. d.

Vt. Vt.

LIETUVIŠKOS DAINOS TARNYBOJE

ŠV. CECILIJOS 25 M. SUKAKTIES PROGA

Nepaprasta dainos meilė yra viena iš lietuviškų žymių. Tiek dainas kurdamas, tiek jas dainuodamas, lietuvis yra platus ir gilus — visos jo gyvenimo sritys dainoje randa atgarsį. Laimėje ar nelaimėje, džiaugsmo ar skausme lietuvis savo dvasią išreiškia dainos žodžiais ir melodija. Senovėje tėvai sūnus karan išleisdavo su atitinkama daina, sūnūs atsisveikindavo savo tėvus taip pat dainuodami. Baudžiamas sunkumus lengvino dainomis, o to laiko dainų melancholijoje galima išskaityti geresnių laikų viltį. Taip daina ir lietuvis buvo du, vienas nuo kito neatskiriama, vienas kitą visur lydėję draugai.

Gražios yra mūsų dainos. Tai yra mūsų tautos dvasinis lobis, kurio nepajėgė išplėsti nei vergija, nei baudžiava, nei nelaisvė, nei savo krašto palikimas ar treintis. Ne tik patys iš to dvasinio lobiai sėmėmės, bet ir kitiems jo davėme. Toks didysis vokiečių poetas Goethe, rašytojas Lessing, prancūzas Merimee lietuviškose dainose rado nepaprastus turtus ir juos naudojo savo geneliuose raštuose. Tą turtą mūsų senoliai saugojo, perduodami iš lūpų į lūpas, tą patį turtą mes perduodame ateinančioms kartoms, kad jis liudytų nepaprastą mūsų dvasios turtingumą. Mūsų dainos — tai mūsų tautos istorija, parodanti mūsų tragediją ir mūsų laimėjimus, mūsų laisvės troškimus, kovas už ją ir naują vergiją. Mūsų dainos tai — mes patys su savo pracicėmis ir dabarties išgyvenimais. Dėlto lietuvis ir myli taip savo dainą, kad be jos gyvenimas jam būtų persunkus.

Argentinios lietuvių kolonija taip pat niekuo neatsiliko nuo savo tautos dvasios ir jos tradicijų. Šis tolimas kraštas su pirmiaisiais lietuviškais susilaukė ir lietuviškos dainos, kuri nuskambėjo per šio krašto lygumas. Kaip kitur, taip ir čia su pirmiaisiais lietuviškais pradėjo kurtis ir lietuviški chorai, kurie puoselėjo lietuvišką dainą, lietuviškais melodijomis gavo vargą vargstančių savo tautiečių dvasią.

Dainos menai Argentinios lietuvių kolonijoje bene daugiausiai yra nusipelnęs Šv. Cecilijos choras, kuris šiais metais atšventė 25 m. gyvavimo sukaktį. (Sukaktuvinį koncertą turės lapkričio 12 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje). Jeigu ketvirtis šimtmečio kiekvienai organizacijai yra neeilinis įvykis, tai mūsų mažos kolonijos trumpoje istorijoje šioji sukaktis yra verta didelio dėmesio.

Kai 1930 m. Velykose Šv. Jėzaus Širdies (prancūzų) bažnyčioje pirmą kartą lietuviškose pamaldose nuskambėjo lietuviškų giesmių melodijos, gal retas kuris pagalvojo apie gražią ir garbingą šio choro ateitį. Ir iš tikrųjų, nuo to laiko šiam chorui jau nebuvo lemta daugiau atsiskirti nuo lietuviškos kolonijos reikalų. Jis giedoja bažnyčiose, dalyvavo tautinėse šventėse, rengė savo koncertus ar papildė kitų rengiamas šventes, gaivindamas lietuvišką dvasią, palaikydamas tautinę sąmonę, jaunojoje kartoje žadindamas prisirišimą prie savo tautos kamieno. Vasario 16-tosios ir rugsėjo 8-tosios šventėse Šv. Cecilijos choras visuomet su nuoširdumu dalyvavo. Pats yra suruošęs operėčių, koncertų, vakarų, kurių tikrą skaičių būtų sunku ir nustatyti. Kai Argentinios lietuvių dvasinio reikalus perėmė T. Marijonai, Šv. Cecilijos choras ėjo kartu su jais, iki šiol kas sekmadienį giedodamas lietuviškose Aušros Vartų bažnyčios pamaldose.

Šv. Cecilijos choras ne tik giedoja ir dainavo, bet jautė taip pat šventą pareigą savo tautinius lobius didinti, kovose už laisvę dalyvauti ir mūsų tautinį vardą svetimųjų tarpe ginti. Kad lietuviška daina būtų geriau pažinta, 1944 m. atsirado pirmosios P. Amerikoje Šv. Cecilijos įdainuotos plokštelės, kurių vienai plokštelei — „Teškamba mūsų daina“ ir „Tėvynės ilgesys“ — žodžius ir muziką parašė choro vadovas p. V. Rymavičius. Nuo 1947 m. kovo mėn. per radio kas sekmadienį skamba lietuviškos melodijos, skelbdamos po plačiąją Argentiną lietuvišką dainą ir lietuviškas žinias. Prie radio valandėles net sunkiausiais laikotarpiais išsilaikymo daug prisidėjo ne tik visas choras, bet ir jo atskiri nariai, kaip Z. Juknevičius ir K. Misiūnas.

Su dideliu ryžtu ir nepaprasta energija chorui nuo pat pradžių vadovauja komp. Vaclovas Rymavičius. Jam iš tikrųjų reikėjo turėti daug energijos ir pasiryžimo organizuoti, vadovauti ir — kas svarbiausia — per 25 metus išlaikyti vienybę choro narius, išsibarsčiusius po visus Buenos Aires priemiestius. Nemažai reikėjo aukos ir choristams kas savaitę rinktis ne po vieną, bet dažnai net keletą kartų. Tai ištvėrė, pastovumas, kuris išlaikė chorą gyvą iki šios dienos, yra jų visų tautinės savigarbos ir lietuviškos dainos meilės vaisius. Tokių metų skaičių išsilaikyti didelėje kolonijoje gal ir nebūtų sunku, bet išsilaikyti tam pačiam chorui mažoje kolonijoje tai jau didelis nuopelnas. Dėlto reikia dar paminėti, kad ir choristų tarpe yra tokių, kurie nuo pirmos dienos tebėra uolūs to choro lankytojai, tarp kurių pažymėtini U. Povilonytė-Blumbergienė, K. Misiūnas, T. Mikaluskas, Z. Juknevičius, J. Rymavičius, S. Povilonis, J. Grigoravičius ir kt. Jie dainos srityje taip pat yra jau jubilatai.

Šios reikšmingos sidabrinės sukakties proga Šv. Cecilijos chorui, išstovėjusiam ketvirtį šimtmečio lietuviškos dainos ir giesmės tarnyboje, linkėtina nepavargti ir nesustoti, bet dainuoti ir giedoti toliau, kol šių dainų ir giesmių aidai galės nuskristi į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

P. Stakys

Baltijos geležinė uždanga

NEW YORK TIMES vedamasis

(1955 m. rugsėjo 1 d.)

Nesenai įvykęs incidentas Maskvoje parodo kiek Sovietų valdžia pakėlė Geležinę Uždangą ir kiek nepakėlė. Incidentas liečia du mūsų Kongresmonus, kurie lankėsi Maskvoje, ir jų buvimą faktas tenais liudija apie pagerinimą patekti į Sovietų Sąjungą. Bet kai šie du Kongresmanai paprašė leidimo aplankyti Sovietų Latvijos sostinės, Rygos, jiems buvo atsakyta duoti leidimą ir buvo atsakyta: „šis dalykas turės palaukti kol santykiai pagerės“.

Iš visų Sovietų valdomų sričių, Baltijos valstybės Lietuva, Latvija ir Estija yra akliausiai uždaryti kraštai užsieniečiams. Jau daugiau kaip 15 metų kai šios valstybės pasidarė Sov. Sąjungos dalimi lyg (nominally) pagal jų pačių prašymą, nors Sov. okupacinės kariuomenės buvimas „prašymo metu“ turėtų būti atitinkamai pažymėta. Užimti Vokiečių per II Didįjį karą, atrodė, kad šie kraštai yra pilnai susovietinti per paskutinius 10 metų. Ten gal būtų ir buvo gyva rezistencija. Pakartotini raportai pranešė apie masines Baltų deportacijas iš jų tėvynių ir jų pakeitimą rusais ir kitais Sovietų žmonėmis.

Sovietų valdžia, žinoma, užsispyrusiai kartoja kad Baltijos kraštų žmonės yra laimingi būti įjungtais

LIETUVIAIK
visame
Pasaulyje

ELTOS ŽINIOS

AUSTRALIJA

→ Australijos LB Adelaidės apylinkės valdyba, gavusi iš Inf. Tarnybos informacinės literatūros, pagal reikalą išsiuntinėja ar išdalina ją žymesniems australų visuomenės nariams. Iš Eltos gaunamas žinias žurnal. V. Radzevičius paruošia į tam tikrą žinių biuletėnį, kuris įteikiamas anglų spaudai. Biuletenyje atžymimas Adelaidės lietuvių gyvenimas, skelbiamos žinios iš Lietuvos ir informacijos apie lietuvius, gyvenančius užsienyje. Gaunamas žinias dažniausiai skelbia dienraštis „The Advertiser“ ir savaitraštis, The Sunday Advertiser, kiek mažiau jų pasirodo antrajame dienraštyje, „The News“. Paskiausia paskirstyta spaudos atstovams ir visuomenės veikėjams iš Laico gauta JAV kongreso nario T. Dodd kalba „Freedom for Lithuania“ ir Kersteno komisijos pranešimo ištrauka „Communist Takeover and Occupation of Lithuania“. Tokiu būdu gražiai prisidedama prie savo krašto reikalų propagavimo tarp svetimųjų. Adelaidės apylinkės valdybos pirmininkas yra L. Martinkus, o sekretorius S. Povilaitis.

→ Royal South Australian Society of Arts meno parodoje tarp išstatytų 92 australų dailininkų darbų savo kūrinius buvo išstatę ir du lietuviai dailininkai — St. Neibūšys ir L. Zygas. Jų darbai gražiai įvertinti australų kritikų ir spaudos.

→ Pirmą kartą Australijoje išleistas lietuviškos patefono plokštelės — M. K. Čiurlionio Prelūdai ir Nokturnas. Ieškoma bent 250 lietuviškų muzikos mėgėjų, jog ateietyje būtų galima daugiau panašių kūrinių išleisti.

→ Australų spauda šiltai sutiko lietuvių Danutę Staknytę, kuri atvyko dirbti į JAV generalinį konsulatą Melburne sekretore. Yra gimus Lietuvoje, studijavo Sorbonoje ir diplomą gavo Šveicarijoje, o paskiausiai laiku 5 metus dirbo kaip amerikiečių delegacijos sekretorė Ženevoje.

→ K. Binkio „Atžalynas“ statomas Sidnio mieste, kur jį režisuoja J. Dambrauskas, ir Adelaidėje — režisoriaus čia P. Rūtenis.

→ Nesenai lietuvių labai gražiai užsirekomendavo, atstovaudami savajai tautai ir Lietuvos skautams, tarptautiniame skautų saskrydyje Kanadoje. Tinkamai pasiruošta atstovauti taip pat didžiajame Pan-Pacific Jamboree saskrydyje ir Australijoje. Tuo ypač rūpinasi B. Dainutis, A. Krausas, inž. V. Civinskis ir kiti. Numatyta saskrydžio metu parodėlė ir svečiams supažindinti su Lietuva reprezentacine literatūra. Iš Vliko gauti leidiniai apie Lietuvą anglų, prancūzų ir kitomis kalbomis.

→ LKF Melburno skyrius pasižymi plačia veikla. Skyrius turi 600 tomy biblioteką ir sudarė pradžią fondo lietuvių literatūros chrestomatijai paruošti bei išleisti.

JUNGT. AMER. VALST.

→ Naujoji JAV LB valdyba energingai ėmėsi darbo. Rengiamasi patobulinti organizacinę Bendruomenės santvarką, lietuvių kultūros kongresni pasiūlyta 1956 m. birželio 30 ir liepos 1 d., o kongreso ir dainų šventės programos — suderinti, paskatinta aukoti Vasario 16 d. gimnazijai, nukentėjusiems nuo potvynio Waterbury mūsų tautiečiams, laiku sumokėti tautinio solidarumo mokesť (1 dol. metams), kurio 40% skiriama laisvinimo reikalams, 30% Bendruomenės valdybai ir 30% — apyl. valdyboms.

→ „daugiatautė šeima, draugingų Sovietų žmonių“. Tačiau jeigu ir taip, tai kodėl geležinė uždanga apsupa šiuos kraštus? Sov. valdžia nebijo leisti užsieniečiams lankytis net Kazakstane ir Centrinėje Aijoje, kodėl tada bijoti vizitų į Baltijos kraštus? Tol, kol Geležinė Uždanga bus, Sovietų valdžia negali kaltinti laisvojo pasaulio, kad jis abejoja dėl Sovietų duodamo vaizdo apie žmonių sentimentus ir gyvenimą šioje svarbioje vietovėje.

→ Lietuvis laikraštinnikas A. Salčius savo būste suruošė jauniausios New Yorke gyvenančios lietuvių dailininkų kartos parodą. Joje buvo išstatyti keramikos, tapybos ir grafikos darbai. Parodoje dalyvavo Bielapetravičius, Elskus, Botyrius, Kašubienė, Urbaitytė, Viesulas, Mikšys.

KANADA

→ Kanados lietuvių Magdalena Raskevičiūtė - Eggleston neseniai atidavė spaudai savo kitą romaną anglų k. „Kalnų šešėliai“ Ji Kanados enciklopedijoje redaguoja skyrių apie Lietuvą, o jos vyras yra Otavos un-to žurnalistikos katedros dekanas.

PRANCŪZIJA

→ Netoli Tulūzos mirė sulaukęs 84 m. amžiaus prancūzų žurnalistas ir publicistas Henry de Chambon. Jis jau nuo 1919 metų visą laiką rašė apie Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus bei Rytų Europos problemas. Paskutinis jo veikalas, išleistas 1946 m., tai „Pabaltijo tautų tragedija.“ Dr. S. A. Bačkis pareiškė jo šeimai užuojautą.

→ Lietuvių katalikų misijos direktorium Prancūzijoje vietoj išvykusio į Kanadą kun. Dr. F. Juzevičiaus paskirtas kun. J. Petrošius.

MONTEVIDEO

→ Komunistinis „Darbas“ praneša norintiems galimybes masiškai grįžti į „tarybinę tėvynę“. Pasiūkimama, kokius formalumus reikia atlikti S. Rusijos konsulate Montevidejuje ir kad įvairios kliūtys iki šiol trukdžiusios grįžimo dokumentų sutvarkymą. Dabar tas darbas einąs sklandžiai...

Kaip žinoma, iš Urugvajaus „tarybinė tėvynė“ pastaraisiais metais išvyko keliolika šios kolonijos lietuvių. Kai kurie jų jau nekarta pridengta iš ten rašė apie savo nusivylimą. Senelis T. neseniai viešnam Montevideo lietuviui rašydamas, matyti, su intencija, prašo perduoti sveikinimus keletui tautiečių. Bet to grįžusiojo laiškyje išvardintieji yra vieni jau seniai mirę, o kiti — bepročių ligoninėje. Iš besirengiančių sugrįžti minimi trys smarkūs raudonųjų veikėjai.

PJT rezoliucija dėl būsimosios keturių ministerių konferencijos

SAVO ŽI PILNATES POSĖDYJE RUGSĖJO 30 D.

Pavergtosios Europos Tautos priėmė tokio turinio rezoliuciją:

— ŽINODAMOS, kad pagal Britanijos, JAV, Prancūzijos ir Sovietų S-gos vyriausybės galvų sprendimą š. m. spalio 27 Ženevon susienka šių galybių užsienių reikalų ministeriai svarstyti klausimų: (1) Europos saugumas ir Vokietija, (2) nusiginklavimas, (3) Rytų-Vakarų kontaktų plėtimas;

— PATVIRTINDAMOS savo nusistatymą, pareiškta š. m. liepos 4 d. specialios sesijos Strasburge priimtoje deklaracijoje bei rezoliucijoje Ženevinės Keturių Galybių konferencijos išvakarėse;

— DIDŽIAI VERTINDAMOS JAV Prezidento iniciatyvą iškelti Keturių Galybių konferencijoje Ženevoje pavergtųjų Europos valstybių — Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos — nepriklausomybės ir laisvės atstatymo klausimą;

— RROTESTUODAMOS prieš S. S-gos vyriausybės galvos klaidinančią tvirtinimą, kad pavergtųjų Europos valstybių laisvės ir nepriklausomybės atstatymo svarstymas sudarytų neleistiną kišimąsi į konferencijoje nedalyvaujančių suverenių valstybių vidaus reikalus;

— PAREIKSDAMOS, kad Centro bei Rytų Europos komunistinės vyriausybės buvo sudarytos ir laikosi tik Sov. S-gos brutaliu kišimusi į šių valstybių vidaus reikalus, visškai neatsižvelgiant į atitinkamų tautų valią;

— SUPRASDAMOS, kad Centro bei Rytų Europos valstybių pavergimas yra viena iš esminių dabarti-

VOKIETIJA

→ Amerikos lietuvių veikėjai J. Balčiūnas, Dr. S. Biežis ir A. S. Trečiokas su žmonomis š. m. spalio 7 — 8 d. d. lankėsi Vasario 16 d. gimnazijoje, kur buvo gražiai sutikti, susipažino su LB Vokietijos kr. valdybos veikla ir išvyko į Paryžių.

→ Lietuvių spaudoj šiltai prisimenamas Lietuvos prekybinio laivyno organizatorius Martynas Reišys, kuris gyveno Berlyne, bet mirė P. Vokietijos kurorte Bad-Reichentall. Nepr. Lietuvos laikias turėjo 3 prekyb. laivus: „Neringa“, „Venta“ ir „Nida“. Ta proga pareiškta užuojauta Reišio dukroms Irmai Reišytei ir Onai - Marijai Sadauskienėi ir sūnui Dr. Gintarui Reišiui.

N. ZELANDIJA

→ Veikia sekmadienio mokykla, kurioj mokslas einamas dviem grupėm. Perna N. Zelandijos lietuvių pasiuntė didoką drabužių siuntą į Vokietiją, o siemet Aucklandas ruošiasi siųsti į Austriją. Pabaltiečių klubas vykusiai paminėjo birželio liūdngias dienas. Spaudoje buvo paskelbtas apražymas ir įdėta foto nuotraukų. Į bendruomeninį gyvenimą žalingai atsiliepia laikraštinė polemika ir veiksmų puolimai.

VENECUELA

→ Pasirodė naujas „Tėvų Kelio“ numeris, kurį redaguoti grįžo vėl J. Kaukanauza. „Tėvų Kelias“ buvo išleistas 1949 m. liepos mėn. 8 psl. dydžio, o dabar išaugo į 28 psl. iliustruotą žurnalą, jau žengiantį į 7 metus. Paskiausio numerio garbės leidėjas — LSB Valencijos apylinkė.

VLSB centro valdybos pavedimu sudaryta Caracas apylinkės valdyba tokios sudėties: pirm. A. Malskis, vicepirm. V. Kuzavinis, izd. V. Dabšys, sekret. V. Švabinskis ir narys K. Lepšys. Caracase pradėjo veikti vadovaujamas V. Dabšio bažnytinis choras, kuris jau keletą kartų pasirodė per pamaldas Caracase.

→ Sudarytas iš Caracaso un-to studijuojančių lietuvių stud. skautų akademikų būrelis. Būrelio vadovas A. Stepulionis. Venecuelos lietuvių skautų rajono 5 m. sukaktis numatyta atžymėti lapkričio mėn. gale. Ta proga ruošiamas rankų darbų parodėlė, specialus apžvalginis leidinis ir skelbiamas Lietuvių upių konkursas.

→ J. Bieliūnas turi importo įmonę „Europa“, kuriai vadovauja A. Diržys. Tai yra viena iš didžiausių Venecuelos lietuvių įmonių.

nės tarptautinės įtampos priežasčių ir kad būsimos Keturių Galybių konferencijos darbotvarkės dalykai yra neatskiriama susiję su pavergtųjų Europos valstybių laisvinimo problema. —

PAVERGTOSIOS JUNGTINĖS TAUTOS NUTARIA:

(1) atkreipti Britanijos, JAV ir Prancūzijos vyriausybės dėmesį į faktą, kad Sovietų pasiūlytas tarptautinis įtampos atleidimo būdas, be kita ko sudarant ir įveiksminant europinę saugumo sistemą prieš pavergtųjų mūsų valstybių išlaisvinimą, faktiškai jamžintų Sovietų viešpatavimą Centro ir Rytų Europos pavergtosioms valstybėms ir sudarytų palankias sąlygas tolimesnei komunistinei ekspansijai Europoje ir visur kitur;

(2) tvirtai reikalauti Britanijos, JAV ir Prancūzijos vyriausybės, kad neatsisakytų Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos laisvės bei nepriklausomybės atstatymo, sudarant sąlygų, įgalinančių šiuose kraštuose praversti tikrai laisvus ir nesuklastotus rinkimus;

(3) kvieisti Britanijos, JAV ir Prancūzijos vyriausybės nepasirašyti su Sovietų S-gos vyriausybe jokios sutarties, kuri netiesiogiai arba įsakmiai patvirtintų Sovietų neteisėtus užgrobitus Centro bei Rytų Europoje ir tuo būdu pratęstų Europos dabartinį suskaldymą;

(4) dar kartą patvirtinti pavergtųjų Europos valstybių pasiryžimą savo laisva valia įsijungti į europinio saugumo sistemą, kai tik jų laisvė ir valstybinė nepriklausomybė bus atstatyta ir patikrinta.

Menas - MENAS - Literatura

„SILJA“ antrajai laidai pasirodžius

Neseniai pasirodžiusios F. E. Sillanpaa „Silja“ knygos antroji laida lietuvių kalba verčia supažindinti skaitytoją su minėtos knygos autorium — Nobelio premijos laureatu F. E. Sillanpaa. Laureatas gimė 1888 m. rugsėjo 16 d., Suomijoje. Vardą gavo nuo savo gimtinio vienkio — Sillanpaa (Tiltugalis). Niekas netikėjo, kad iš paprasto žmogaus 1939 m. išaugs Nobelio premijos laureatas. Didelės įtakos jo kūrybai turėjo jo draugas Knut Hamsunas, kuris nustelbė jo pirmtinius garbintojus, kaip Turgenevą, Tolstojų, Selma Lagerlof. Sillanpaa ypač giliai pergyveno gamtą ir iš Hamsuno jis išmoko, kaip tuos pergyvenimus išlieti gyva, artistine forma. Vėliau nemažai įtakos jo kūrybai turėjo ir švedo lyriko Karlefeldo kūryba. Sillanpaa yra išleidęs apie dvidešimt knygų, kurių viršūnėje stovi „Silja“. Veikalas parašytas 1931 m. Beto stiprūs veikalai yra „žmonės vasaros naktį“, „Pjūties mėnuo“ ir „Pamaldūs skurdas“. Pažymėtina, kad minėtas laureatas puikiai moka suderinti gamtą su žmogaus minčių pasauliu. „Silja“ išnyko vieną rytą, laikrodžiui artėjant prie penkių, tuo laiku, kurs labiau priklausė saulei ir kregždėms, nei kam kitam. Be to, toji sutvėrusi diena buvo sekmadienis, ir niekas apylinkėje dar taip anksti nebuvo sudrumstęs sekmadienio nuotaikos švelnumo“. Šventadienio nuotaika — tai tas, kas dar ir po daug metų pripildo mus mintimis apie Silją, šviesią, tyrą, nekaltą ir mylinčią, kuri tik ir galėjo būti geriausios suomių kūrybos genijus, — išsireiškia „Siljos“ vertėjas į lietuvių kalbą dr. J. Lingis.

Duodame tos knygos ištrauką, kad supažindinti „Laiko“ skaitytojus su giliu Sillanpaa minčių deriniu.

— Tai mergaitės alga jau gal visa išimta? — paklausė kraujalaidė, kuri smulkiai žinojo, kiek Silja dar turėjo neišimtos algos.

— Su tuo toli nenuvažiuosi, jei ir yra dar koks grašgalis, — murmėjo šeimininkė, o viešnia nebesulaukė antro kavos puoduko, kaip kad įprasta.

Pro iškilusį pirtelės kamaraitės langą girdėjos kosėjimas net klouno pievoje, kur kukštėsi įdubakiai Kierikkos vaikai. Kai kada pro šali pražingsniuodavo ir pats senis. Tada jis staptelėdavo, ir iš veido būdavo matyti, kad jam, kaip paprastai vyrams tokiais atvejais, šleikštu darosi pamanius, kas čia per kosulys. Savo samdinės pažūrėti jis neužėdavo — per visą dirgimo laiką nė karto neužėjo. Net tą sekmadienį, kai ją laidojo, ir tai jis negalėjo ryžtis palydėti. Sandra Makipaa ir šeimininkė gavo atklį ir atliko tą reikalą be jo.

...Pirtelės priemenėje, tarpugniuose, kregždės buvo lizdus prisilipdžiusios; jos čiauskėdavo nuo pat ryto iki mielo vakaro. Netoli buvo šulinio svirtis, kurios pačioje viršūnėje beveik visada tupėdavo viena iš tų geriausiųjų ligonės mergaitės draugijų. Klausos buvo toks jautrumas, jog net perdaug girdėdavo, ir kregždžių čiauskėjime mergaitė užgirdavo aiškia kalbą. Net garšų tarsena atitkdavo kalbos turinį — ir tai nebuvo paprastas garšų kliaugėjimas, kurio sveiki žmonės pamėgdžioja kregždžių šnektą. Taip tad, geriausias jos draugės buvo kregždės, kurios gaivino jos sąmonės budrumą, niekad neprimindamos jos sunkios būklės. Jos tik čiauskėdavo sau už durų, ir tiek; kartais būdavo ir taip, kad viena kuri visai nelaukta nutūpdavo ant pirtelės kamaraitės lango skersinuko, ten pabūdavo valandėlę stačia, prisiplojusi prie stiklo, pro kurį matydavosi jos balta papilvė. Bet tai būdavo kokis atskiras paukštėlis, savais keliais nelakstas, ir atrodėdavo nieko nežinąs apie sergančią mergaitę. Paukštelių sveikinimai ir šnektos visada ateidavo neregimai.

O šviesa ėjo regima. Jos pilna buvo visame ore aplink langą, stikle jis susirasdavo pūslukę ir ten

— Imkit, — atsakė Silja.

Tai buvo aiškus leidimas, stačiai skatinimas. Kai šeimininkė kitąsyk vaišino kava kraujalaidę senę, tai jau primygtinai išdėstė tą dalyką, nes tą kartą ji buvo užsisegusi jau vieną Siljos sijoną. Ir dar dėl visa ko pabrėžė, kad reikia gi kaip nors gauti atlyginimą, jie turį juk užmokėti pagelbininkei, jei jau už patį slaugymą ir jokio užmokesnio nenorėtu.

ro lengvame rūke ir galva pradėjo truputį svaigti. Daug kas pastoja kelią gražiam, vilčių kupinam kūdikui, sapnuojančiam gyventi tokiu laiku, kai pildosi jo visų geriausias troškimas.

Siljai tik reikia sutikti tą vieną vienintelį žmogų, kuris jai bepaliko. Visi kiti kažkur toli atsidūrė; ir šeimininkė, kur ateina jos slaugyti, žiūri į ją savo mažutėmis, gailėstingomis akelėmis ir jau drąsiai nešioja visus jo drabužius, ir vaikai, kurie, įsikabinę į jos sijoną, išvertę akis žiūpso, kaip motina padeda Siljai...

Visa tolsta, bet vienas tolydžio artėja. Greit jie susitiks, pirmiau diena, visiems mačiant, paskiau vakare, vienu du, girioje ant takelio, kurio šalyje po beržais baltosios nakties žibutės žydi. Ten jie žengia, taip kojom žemės nesiekdami... Silja negali galyti apie savo kojas, jų tartum nebėr, sako, kad jos sutinusios... ir jai blykstelė sąmonėje: draugo viena koja... plaučiai — jų taip pat juk nebėr?...

Saulė patekėjo tuoj po trijų ir, kildama augštin, ramiai žvelgė į šimtus ir tūkstančius kiemų ir langų, takelių ir priebučių laiptelių, žvelgė į trobų vidų, kur žmonės lovoje miegojo. Ji žvelgė ir į pankščių lizdus, nors ten niekas neišmanė, kad šandie sekmadienis: visi rytai, ypač saulėtieji, jiems buvo šventė. Ji žiūrėjo ir į vabzdžių bei kitų gyvūnų pasaulį; ir kai vienas mažutis vabalukas linksmas skrajojo po ryto spindulių marios, džiūgaudama pakilo kregždė jo pagauti.

...Velionė Silja savo gyvenime buvo mačiusi tiek pat saulės, kiek ir visi kiti jos tėvynėje. Ogi tie padariukai, kurie dabar baigė griauti jos jauną kūną, tie neištervia saulės šviesoje. O, kad saulė savo laiku būtų galėjusi savo dvelkimu srūti į giliausius šios žmogystos vidaus audinius ir ten veikti taip, kaip ji veikia odos paviršiuje! Bet saulė nešviečia kape — o tie maži, šėivos pavidalo gyvūneliai, tie atstovauja kapui. Nes kapas — irgi gyvenimas.

Vargšė Hilma, Siljos motina, irgi mirė apgalėta tų pačių mažų gy-

suskildavo daugybe visokių spalvų, arba susirasdavo kokį kauburėlį, kuris keisčiausiais būdais iškraipydavo, sutraukdavo ar išdidindavo ties juo pasitaikiusią žemėvaizdžio vietą. Bet svarbiausia buvo dangaus skliautas, į kurį ligonė galėjo žiūrėti tiesiog iš savo lovos. Mintimis ji laikėsi tvirtai įsikibusi į kažką tenai, augštai augštai... galėjo laikytis ir dar augščiau, pačioje toje žydrioje augštybėje, kur visų šviesiausia, kur ir patį pagaliau pasijuto beskreandanti, vis tolyn, tolyn... dar toliau... kol viskas pani-

Antanas Vilutis

LIETUVIŠKASAI ŽODI

Savo širdies glėby tave, kaip kūdikį, nešioju, —
Tu atveri būties ramovės man slaptas duris,
Šviesdamas man, tartum skaisčiausias žiburys, —
Ir aš pats vis degu tavo dieviškoj liepsnoje.

Spindi tu, kaip žvaigždžių deimantas tamsoje, —
Kaip laimė dangiška, kaip brangiausias turtas,
Tautos lūpose ir sanskrito ženklus užburtas, —
Ir gavini mane, tartum oazė smėlio dykumoje.

BEGALYBĖS GARSAI

Girdžiu, kaip tyliai skamba žvaigždės,
Kaip alsuoja žemę apglėbdamas dangus,
Kaip visata dievybės slėpinį atskleidžia,
Kaip klykia pasaulin atklysdamas žmogus.

Girdžiu, kaip zvimbia žemės rutulys,
Kaip užia amžinybės okeanas nuostabus,
Kaip visatos didysis ratas dunda vis,
Kaip šaukia iš pasaulio išeidamas žmogus.

Nobelio premijos laureatas Mauriac sulaukė 70 metų

Francois Mauriac, Nobelio laureatas, gimė 1885 m. spalio 11 d. Bordeaux mieste, Prancūzijoje. Gyvenime pasižymėjo kaip beletristas, dramaturgas, žurnalistas. Jo pirmosios knygos buvo poezija, bet jis greit perėjo į prozą. 1925 m. gavo akademijos Didžiąją premiją už romaną „Meilės tyrlaukiai“, o 1932 m. buvo išrinktas Prancūzijos rašytojų draugijos pirmininku. Nemažiau pasižymėjo ir dramoje. Jo drama „Asmodee“ buvo pastatyta ir Pietų Amerikoje. Kaip laikraštinių pasižymi „Figaro“ ir vokiečių okupacijos metu leidamas „Le Cahier Noir“ (Juodasis sąsiuvinys). Mauriac pasižymi giliu žmogaus gyvenimo interpretavimu. Jo personažai gana įvairūs. Mauriac priskaitomas prie katalikų rašytojų. Jis rašo: „Aš pasilieku taip glaudžiai prisirišęs prie Bažnyčios, kaip žmogus kad yra susijęs su planeta; bėgti nuo to būtų taip pat paika, kaip bandyti pabėgti nuo savo planetos“. „Niekad aš nesu praradęs tikėjimo... Būdamas romanistu, aš žinau, kiek aš esu dėkingas katalikybei... Geriausiai dalykai mano kūryboje — kas jai duoda polėkį ir patetiškumą bei kelia susidomėjimą ja — viskas tas ateina iš mano gilaus tikėjimo... Aš už viską turiu būti dėkingas Jėzui Kristui. Tai džiaugsmas ir ramybė, kylanti iš Jo buvimo. Tai baimė dėl Jo pasitraukimo. Nuo-

dėmės ir malonės stovis daro naktį ir dieną tame kukliame pasaulyje, kurį aš vaizduoju — tos tamsos, perskristos spinduliu“ (Mauriac par lui meme, psl. 74, 60). Gili šių laikų Mauriac asmenybė yra kaip meteoras, kuris nušviečia tamsų pasaulį ir praskaidrina vargu aptekusią žemę.

500 metų nuo Fra Angelico mirties

Šiais metais sukanka 500 metų nuo garsaus menininko Fra Angelico mirties. Jis yra gimęs 1387 m. Vicchio, Mugello provincijoje, Italijoje. Buvo niekam nežinomas, iki neįstojo į vienuolyną. Kaip Dante išdėstė šv. Tomo doktriną savo poezijoje, taip Fra Angelico — pastebė J. Paukštienė — teptuku drobėje. Buvo didelis genijus, kuris Florencijoje padarė apie 30 kūrinių, išpuošdamas freskomis vienuolynus ir bažnyčias; beto dirbo Romoje, Eugenijaus IV ir Mykolo V popiežių laikais. Jo kūrinių sutiksim beveik visuose dideliuose muziejuose visame pasaulyje, o ypač Florencijoje, kur randasi patys geriausi jo kūriniai. Jo kūriniuose nebus didelio anatomijos supratimo, bus perspektyvos trūkumas, tačiau kūriniai malonūs akiai. Fra Angelico mirė 1455 m. Buvo gili asmenybė, — Florencijos žmonės jį laikė šventuoju, nors jis nebuvo kanonizuotas.

Kultūrinė kronika

* J. A. Valstybėse, Chicagos priemiestyje Marquette parke yra statoma nauja bažnyčia — Šiluvos šventovė. Bažnyčios architektūroje esantieji lietuviški motyvai yra patraukę ne vieno kitataučio architektūrai ir menininko dėmesį. Be to, centrinę vietą bažnyčioje užims altoriai, kurių stilistinis charakteris yra tampa sujungtas su visu bažnyčios stiliumi. Altoriai yra gaminami Italijoje, iš to krašto marmoro, ir pasižymi ryškia originalumu ir gilia religine nuotaika; ypač pažymėtina, kad didžiojo altoriaus šonuose rado vietą lietuviškiems kryžiams, kurie taip gilia simbolizuoja lietuvių tautos didžiasias kančias ir kovą už krikščionybę.

* Gražina Tulauskaitė paruošė spaudai naują eilėraščių knygą. Ji yra išleidusi: Paklydę žodžiai, Vėjo smuikas ir Po svetimu dangum.

* Jurgio Jankaus „Senas kareivis Matutaitis“ artimiausiu laiku pasirodo iš spaudos.

* Jurgio Savickio „Žemė dega“ jau pradėta spausdinti. Viršelį piešia dail. A. Kurauskas. Bus veikalas apie 700 puslapių.

Dimčiai

Sekmadienis

VYSK. V. BRIZGYS

EUCHARISTINĖ KRISTAUS ATPIRKĖJO VIEŠPATIJA IR JO BAŽNYČIA

(Tęsinys iš pereito nr.).

Kodėl aš ilgiau sustojau apibūdinti šeimos meilės ryšį? Todėl, kad panašiai kaip šeimoje, Kristus karalystė yra meilėje. Kristus Dievas savo kūrinį, savo vaiką, kurį paklydusį jis per savo mirties auką surado ir sugrąžino į teisingą kelią, myli daug kilnesne ir didesne meile, negu geriausi tėvai savo vaikus. Kai žmogus į tą Kristaus Dievo meilę įsigalvoja, ją nors kiek supranta ir atjaucia, žmogus myli Kristų. Tada žmogui yra nesunku atsakyti visokios kitokios meilės dėl Jo meilės, yra nesunku pakelti betkokią auką ir kankiniu numirti už ištikimybę tam Dievui, kurs taip myli mus žmones. Ta meilė yra panaši į meilę tarpe tėvų ir vaikų, tik yra dar gilesnė ir galingesnė. Iš tos meilės silpnas žmogus parodo tiek pasiryžimo, kad daugelį žmogaus darbų, nuveiktų iš tos meilės, galime vadinti meilės stebuklais.

Iš tos meilės prasideda Kristaus meilė žmogui dieviška, begalinė, nuolatinė, kantri, gailėstinga, užjaučianti. Žmogus tą Kristaus meilę supratęs pats myli Kristų, iš meilės yra jam dėkingas, pagarbus, nuolankus savo Viešpačiui daugiau, negu geri ir susipratę vaikai savo tėvams. Žmogui suprantančiam Kristaus meilę ir Kristų mylinčiam yra nesunku suprasti, kad ko Kristus jį moko, ką jam liepia, ką draudžia, visa tai seka iš dieviškos širdies trokštančios žmogui gera. Iš to gema žmogaus pasitikėjimas Kristumi. Žmogus klausio Kristaus įsakymų ir pamokymų ne taip, kaip pavaldinys klausio žemiško valdovo, o su pasitikėjimu, kad klausydamas Kristaus jis daro gera pats sau.

Kristaus meilę pažinęs žmo-

gus supranta dar vieną svarbų dalyką, kad Kristaus meilė ir visa, kas iš tos meilės seka, yra skirta ne jam vienam, o visiems žmonėms. Iš to kyla noras, kad ir visi kiti žmonės pažintų tą Kristaus meilę jiems, kad ją suprastų, kad visi Kristų mylėtų. Kristų mylinčio žmogaus širdyje savaime kyla meilė kitiems žmonėms. Ta meilė moko ir liepia žmonėms vieni į kitus žiūrėti kaip saviems į savus, elgtis vieni su kitais, kaip brolis su broliu. Kas tokios meilės nėra pasiekęs, tam lieka daug dalykų neaiškių krikščionių gyvenime. Tokiems yra nesuprantama, kaip pav. jaunas žmogus savo žemiškus reikalus visai palikęs šalyje savo visą gyvenimą aukoja tokiems dalykams, kaip patarnavimas be jokio žemiško atlyginimo vaikūčiams mokyklose, nesveikais gimusiems jų prieglaudose, seneliams, tarnybai raupsuotųjų kolonijose, nepažįstamiems ir nekultūringiems stambeldžiams svetimuose kraštuose ir pn. Kristaus meilės neturinčiam žmogui nesuprantama, kokia dvasia tuos jaunos žmones tokiomis keliais nuveda. O veda tą pati meilė, kuri verste verčia brolių melstis už brolių, padėti juo nelaimėse ar reikaluose, rūpintis kad brolis nepaklystų, eiti paklydusio brolio jieskoti ir tt.

EUCHARISTIJOS VIETA KRISTAUS KARALYSTĖJE

Svarstant grynai teoretiniai gali atrodyti, kad tokia meilė tarpe Kristaus ir žmonių, žmonių savo tarpe gali išsivystyti iš protinio supratimo, iš svarytymo, mąstymo tų ryšių tarpe Kristaus ir mūsų viens kitam, kad Eucharistija nėsanti būtina nei tą meilę suprasti nei ją žadinti bei auklėti. Praktikoje ta-

čiau matome, tiek iš seniausių laikų, tiek ir dabar, kad kur nėra Eucharistijos, ar kur ji yra, bet žmonės jos buvimu pakankamai nesinaudoja, ten labai trūksta krikščioniškos meilės. Ten galima girdėti apie meilę daug kalbų, daug jai pagyrimų, bet labai mažai kilnių Dievo ir žmogaus meilės pavyzdžių.

Eucharistija žmogui atidaro kelią ne tik būti ir jaustis arti Dievo, ne tik pasikalbėti mintimi ar širdimi su Dievu, o per Eucharistiją Dievas ateina į žmogų. Ir žmogus iš to jaučia kokios tai šviesos, drąsos, kurių jis net nemoka koku nors žodžiu pavadinti, bet kuriai lygios šviesos jis nesurastų visų išminčių knygose, kaip liudija Tomas Akvinietis. Eucharistiją priėmusio žmogaus sieloje vyksta nei jam pačiam nei kitiems nesuprantami dalykai. Priėmęs Eucharistiją senovės kankiniai galėjo apie save sakyti, kad jie tampa ugnimi alsuoją liūtai — tokie jie pasidarydavo drąsūs. Jie neįjautė baimės nei baisiausios mirties ir mirdami meldėsi už savo žudytojus. O tie žudytojai juos matydami, nors apie jų mylimą Dievą ne daug ką žinojo ar ir nieko nežinojo, patys ne kartą yra pareiškę noro išpažinti tą kankinių Dievą ir kartu su jais numirti už jo vardą. Taip buvo per 19 šimtmečių, taip yra šiandien. Kas pav. šiandien pasakojama Dr. J. Schollmer ir kt. apie Vorkutos ir kitų vergų stovyklas, jose lietuvių kilnumą, jų ramybę tame žemiškame pragare, tai visų pastebima ir paminima, kad lietuviai stengiasi, nors ir slapčiausiai, sunkiausiais būdais turėti savo tarpe Eucharistiją, ja dailintis ir kad per tai jie tampa kitokiais negu visi kiti. Žemiškoje neviltyje jie yra gyvi ir ramūs Dievo ir tarpusavėje meilėje ir amžinojo gyvenimo viltimi.

Per Eucharistiją žmogus net organiniai susivienija su Dievu, nes tos medžiagos, po kurių išvaizda yra Kristus, per Komuniją tampa žmogaus kūno organine dalimi. Tada žmogaus kūne, kuriame gyvena jo siela, lieka šis tas iš to, kame Dievas Kristus buvo ypatingu būdu. Žmogaus siela Dievą susitinka ir žmogus pajunta savyje ką

tai, ką jis jaustų priartėjęs prie Dievo sosto jo dangaus garbėje. Per Eucharistiją žmogus su Dievu suartėja, kad tik jis nori ir taip Eucharistija žmogaus sieloje padaro daug ką, ko nieks kits negali padaryti. Katalikas atsimindamas, kad Kristus nori su visais žmonėmis taip bendrauti, visiems žmonėms teikti tas pačias malones, užsidega noru visus kitus žmones vesti prie Kristaus Eucharistijoje, kad visi galėtų patirti to džiaugsmo ir tų malonių, kurių jis patiria. Per Eucharistiją žmogus užsidega meile kitiems žmonėms. Taip kuriasi eucharistinė Kristaus karalystė — meilės karalystė. Ta Kristaus karalystė, apie kurią jis pats kalbėjo, ir kurios visa žmonių turėtų siekti, yra ne valdovų ir valdomųjų karalystė, o karalystė meilės: meilės Dievo žmogui, žmogaus Dievui ir broliškos meilės žmogaus žmogui. Kas Kristaus karalystę kitaip suprastų, klaidingai suprastų.

Tokia yra Eucharistijos reikšmė kuriant Kristaus karalystę. Per tą meilės karalystę turi ateiti pasauliui teisingumas, taika ir ramybė, kurių negali sukurti jokia žmonių išmintis ir jokia žmogaus galybė. Jeigu kada žmonių sukurtų vieną pasaulinę bendruomenę paremtą ne Kristaus eucharistine karalyste, o vien žmonių išminčia ir galybe, tai tokioje bendruomenėje labai greit galėtų išsigalėti tikra vergija žmonėms ir tada žemėje nebūtų jokios galybės, į kurią vergai ir skriaudžiamieji galėtų šaukti sau pagalbos.

MŪSŲ SANTYKIAI SU EUCHARISTIJA

Šia tik trumpais žodžiais paminėjau Eucharistijos svarbą kuriant Kristaus karalystę. Apie Eucharistijos vaisius tiek individui, tiek visos žmonijos gyvenimui būtų galima pakalbėti ilgai, plačiai, naudingai. Tačiau jau iš to, kas buvo pasakyta, ir mūsų prote ir gyvenime turi sekti tam tikros praktiškos išvados, liečiančios mūsų santykius su Eucharistija.

Kiekvienas turime brangių žmonių, tačiau nieko nėra brangesnio už Kristų Eucharistijoje. Turime daug reikalų ir rūpesčių, tačiau pats didžiausias reikalas — kad mes patys ir kiti

neutoltume ir charistijoje. L. me mūsų laiko. L. čiau daugiausia j. Kristui Eucharistij. turi būti laiko Eucharis. nai ir pamaldžiai priimti. dažniau pamaldžiai atlan. nors mintyje ją pagarbinti. sų gyvenime yra daug nen. dėmingų ir leistinių malonumų ir iš žmogaus nieks nereikalau. ja tiek askezos, kad nepatirtum. jokio laikino žemiško malonum. O tačiau katalikas turi siekti su Dievu tiek susigyventi, tiek jį pamilti, kad didžiausias jo malonumas būtų susitikti su Kristumi Eucharistijoje. Tiktys žmonės į daug ką yra pamaldūs, o tačiau nedera būti pamaldesniu į ką nors kitą už Kristų Eucharistijoje. Teisinga yra manyti, kad visoks kitas pamaldumas turi vesti į pamaldumą Kristui Eucharistijoje.

Mūsų meilė ir pamaldumas Kristui Eucharistijoje nebūtų nei pilni, nei tikri, jeigu mums visai nerūpėtų, kiek kiti žmonės Eucharistiją pažįsta, supranta, ją myli ir yra jai pamaldūs. Skleisti žmonių tarpe meilę Eucharistijai, reiškia žmonėms parodyti ir paaiškinti, kokia didele meile Dievas myli žmones, tai reiškia — žmonių širdyse žadinti meilę Kristui ir žmogui.

KAT. BAŽNYČIOS REIKSMĖ KURIANT EUCHARISTINĖ KRISTAUS KARALYSTĖ

Krikščioniškoji religija šiandien turi daug šakų, vienos nuo kitų atskilusių, nesutariančių ne tik kame nors mažesniame, bet net tikėjimo dogmose. Nesigilinant į kitus dalykus, apie jas visas viena reikia pasakyti, kad jau tik viena Katalikų Bažnyčia skleidžia Eucharistijos pažinimą, jai meilę ir pamaldumą. Jeigu dar kuri kita pasiliko šį žodį, tai to, ką čia vadiname Eucharistija, jie nė neturi nei nepripažįsta. Išimtis yra tik ortodoksų - schizmatikų Bažnyčia, kuri lig šiol Eucharistiją turėjo, tačiau beveik nieko nedaro skleisti jos pažinimą, jai meilę, pamaldumą. O dabartiniais laikais, kai į Ortodoksų Bažnyčią įsibrauna netikrų vyskupų per Kompartijos įtaką Rusijos Ortodoksų Bažnyčiai, ir ta (Nukelta į 6 psl.).

JONAS GAILIUS

GUNDYMAI

A p y s a k a

(Tęsinys)

„Viešpatie, ką Tu jam dabar sakytum?“ šaukia si dvasioje. „Negi ir Tu vieną paliktum?! Duok nors vilties, nors mažą kibirkstėlę tikėjimo. Juk Tu ir už jį mirei ant kryžiaus. Daugiau už jį, negu už Stefaniją ar mane...“

Vilkaitis atmerkia akis ir pamato susigūžusį ir mintyse paskendusį senelį kunigą.

„O ką, pralaimėjai! Ar nesakiau?“ džiaugiasi. „Va tau už tai, kad kišiesi į kitų reikalus...“

Kai kunigas išsitiesia, juodviejų akys susiduria. Liūdnas, maldaujantis senelio žvilgsnis greitai išskaito pikta džiaugsmą Vilkaičio akyse. Tačiau neužsimerkia ir žemyn jų nepanarina. Tai Vilkaitis neišlaiko ir nusisuka į sieną.

— Esu laimingas, kad daugiau progą jums išsikalbėti ir susimąstyti, — Vilkaitis nustebejęs girdi ramų kunigo balsą. — Jūs kalbėjote ne man, — vistiek žinote, kad manęs senio neįtikinsite. Jūs kalbėjote sau ir dėstėte mintis, kurios šimtus kartų per jūsų galvą perėjo. Nesigraukzkite, — ir neužgavote manęs: aš tik klausiausi, kaip jūs su Dievo balsu ir savo sąžine grūmėtės. Atleiskite, kad nuvarginau jus. Tikiu, kad dar pasimatysime. Mąstykite ir toliau. Viską smulkmeniškai apgalvokite. Šiandien žmona pasidarė jums sąžinės balsu, o to balso niekas neįstengia nutildyti. Nepavyks jo nuraminti nė jums. O aš vistiek padėsiu jums tuo, kuo galiu: šiandien tik malda, o vėliau ir daugiau kuo. Telaimina jus, sūnau, Dievas!

Nežymiu rankos judėsiu palaimina ir atsikelia.

— Palaukite, klebone! — staiga atsiskuka Vilkai-

tis ir pasikrapšto spintelėje. — Atlaikykite, štai, Mišias. Už sielas skaistykloje. Ačiū už aplankymą.

Kunigas dar kartą žvilgtelėjo į Vilkaitį.

— Gerai, sūnau, pasimelsiu.

Ir išeina. Sunkiais žingsniais, nuleidęs galvą. Tvirtai suspaudęs išdžiūvusias rankas. Susimąstęs ir nuliūdęs.

Vilkaitis lengviau atsidūsta. „Manau, kad labai nepyks. Visdėlto turbūt dar nepasmerks, gavęs šią auką. Žinau, kartą per pamokslą girdėjau: kas Mišioms aukoja, tuos laiko gerai žmonėmis. Pavyzdiniais tikinčiaisiais...“

Tačiau įtampa taip greit nenuslūgsta. Jaučiasi per daug pasakęs. Juk pirmą kartą su juo toks šiurkštus ir nesukalbamas buvo. Dabar tikrai pagalvos, kad jį pats piktasis apsėdo.

„Nuostabu, kad nepyko... O kam jam pykti!? Juk jam pačiam dėlto negali būti nei šilta, nei šalta. Daug tokių matė ir girdėjo, — priprato, be abejo. Savo pareigą atliko ir dar pinigų gavo, — ko daugiau reikia...“

Užsirūko. Įtempti nervai vis neatslūgsta. Kunigas tai jam niekis: toks pats žmogus, kaip ir jis. Bet Dievas... Jam gali pristigti kantrybės su tokiu vabalu kaip jis. O ir pinigų Jo nepapirksi. Jam reikia ko kito...

Vilkaitis gerai žino, ko Jam reikia. Jis dar nepamiršo gražaus pasakymo, kurį klebonas taip mėgsta pamoksluose kartoti: „Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą“. O kokia šiandien jo širdis?.. Ir kodėl jis tvirtino ligoninėje nenusidegęs?!.. Juk išpažinties seniai nebuvo — ištisą pusę metų...

Vėl užsimerkia. Rankas užkelia ant apklotu ir tvirtai suspaudžia. Nori melstis, bet nedrįsta. Bijo. Juk Dievui nepameluos, kaip tam seniui, — Jis viską žino.

Meldžiantis paprastai reikia ko nors prašyti. Kogi gali prašyti jis? Kad nuodėmė nebūtų nuodėme? Kad Dievas jam padėtų priesaiką sulaužyti?! Kad palaimintų jo nuodėmingą gyvenimą?!

Vilkaičio mintys visai susijaukia.

Jis gali ginčytis su žmogumi, su kunigu, bet tik ne su Dievu. O kodėl pirmą kartą per šį ilgą laiką jam tokios mintys atėjo? Ar tik dėlto, kad kunigas Dievą priminė, kad jis Jį įžeidė? Ar kunigo apsilankymas nebuvo tik proga tildomai sąžinei garsiau riktelti? „...To balso niekas neįstengia nutildyti. Nepavyks jo nuraminti nė jums...“

„Ne, Viešpatie, nepavyks!.. Tu užkankinsi mane, Tu kasdien kartosi, kad tik nesuteptos širdys Tave matys... Bet negi Tau patinka kankinti silpną kūrinį? Negi Tu dėlto būni laimingesnis?! Kunigas Tavo valią priminė. Jei viskas vyksta pagal Tavo valią, jei Tu norėjai, kad aš koją nulūščiau, tai gal Tavo noru aš ir ją pamilau?.. Ak, gerai jaučiu, ką protas sako, bet kodėl negaliu jam paklusti? Manyje yra kita valia, kitas galvojimas ir gal tikrai iš Tavęs?.. Ne, aš negaliu susigaudyti ir nemoku melstis. Šiandien negaliu automatiškai kartoti nė Tėve mūsų, nes kiekvienas žodis raizytų mano vidų... Tai kągi aš galiu daryti, Dieve, pasakyk man?!“

Dar tą pačią dieną gydytojas nuima gipsą nuo Vilkaičio kojos.

Kai pradeda judinti ligonio koją, o šis dejuoti ir jausti kelyje skausmą, — gydytojas nieko nesako, o Vilkaitis jo veide pastebi susirūpinimą.

— Ar kas negerai? — paklausia.

— Jei Dievas padės, bus gerai, p. Vilkaiti! — trumpai teatsako, subintuoja koją ir išeina.

„Jei Dievas padės...“ pakartoja savo mintyse Vilkaitis. „Jūs visi šiandien tik apie Dievą ir tekalbate.“

Ir vėl užmerkia akis.

-S

jos metinė šventė 26 d. su menine prog-
ciau sekančiame „Laiko“

ne šimkūtė buvo smarkiai
asi. Išgulėjusi apie dvi savai-
ramos Mejia ligininėje, grįžo
savo motiną.

* Argentinos Lietuvių Jaunimo
Teatras ruošia dramą „Iš meilės“,
kurią suvaidins lapkričio 5 d. Su-
sivienijimo Lietuvių Argentinoje
salėje.

* Iškilmingos šv. Mišios už a. a.
Anuprą Šaltį bus lapkričio 19 d. 9
val. Aušros Vartų liet. bažnyčioje.
Kviečia Liudvika Šaltienė, gyv. Vic-
torijoje.

ROSARIO

MIRĖ JONAS KIAUŠAS

Spalio 15 d. po trumpos ligos Ro-
sario m. savuose namuose pasimirė
vietos bendruomenės ir Gyvojo Ro-
žančiaus narys a. a. Jonas Kiau-
šas. Tai buvo vienas iš šviesiausių,
gražaus būdo rosariečių, dalyvavęs
ir parėmęs kiekvieną lietuvišką rei-
kalą. Savo aukomis ir paskola pri-
sidėjo prie Rosario lietuvių bažny-
čios statymo. Susirgo, bebaigdamas
jruošti savo nuosavą namą Saladi-
lo priemiestyje. Laidotuvėse daly-
vavo kun. K. Vengras ir būrys lie-
tuvų. Iškilmingos šv. Mišios už
jo vėlią buvo atlaikytos spalio 16
d. per lietuvišką Sumą ir spalio 22
d. 8 val. Lietuvių Parapija ir visos
draugijos reiškia gilią užuojautą
likusiai našlei ir dukrai.

RUŠIAMA DIDELĖ PIRMOSIOS
KOMUNIJOS ŠVENTĖ

Gruodžio 8 d. šv. Kazimiero pa-
rapijos bažnyčioje įvyks pirmosios

(Atkelta iš 55psl.)

EUCARISTIJA KRISTAUS AT-
PIRKĖJO VIĖSPATIJA IR JO
BAŽNYČIA

bažnyčia gali netekti kunigys-
tės ir tuo pačiu Eucharistijos.
Visos kitos ir krikščioniškos
besivadinančios grupės, vietoje
eucharistinės meilės, kaip jie
sąjūs sako, ne mes, tik viename
sutaria — neapykantoje Katali-
kų Bažnyčia.

Iš čia pasakyto nors apytik-
riai galite suprasti, koks yra
Katalikų Bažnyčios vaidmuo
kuriant eucharistinę Kristaus
karalystę, paremtą ta meile,
apie kurią čia pakartotinai kal-
bėjau: meilė Dievo žmogui,
žmogaus Dievui ir žmogaus
žmogui. Kai šiandien tiek daug
žmonių blaškosi netekę sau sie-
los ramybės, kai tokioje daugy-
bėje šeimų išblėso savųjų viens
kitam meilė ir pagarba, kai
šiandien viass pasaulis pasi-
genda net naturalaus žmogiš-
kumo ir kilnumo, šaukia, jieško
ir neranda tiesos, taikos, lais-
vės, ramybės, tai Katalikų Baž-
nyčia į visokią ramybę rodo
tikriausią ir trumpiausią kelią
per meilės vienybę su Dievu ir
su žmonėmis per Dievą esantį
su mumis Eucharistijoje.

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMO TEATRAS

lapkričio 5 d., šeštadienį, 21 val. SUSIVIENIJIMO LIETU-
VIŲ ARGENTINOJE „Dr. V. Kučirkos“ vardo salėje, Gral. San
Martin 3175, Lanús Oeste, suvaidins penkių veiksmų J. Jaunučio
verstą dramą.

„IŠ MEILĖS“

Veikėjai: (pagal pasirodymo eilę)

Table with 2 columns: Actor Name and Role Name. Includes DANUTĖ, JONAS, ONUTĖ, LEIBA, JURGIS, SORĖ, AGOTA, MARIJONA, BARBUTĖ, GABRYS, GRIGAS and their respective roles like Herminia Burbaitė, Leopoldas Stankevičius, Nelida Juškaitė, etc.

M E R G A I T Ė S: Lidija švenčionytė — Zuzana Stukaitė, — Ma-
rija Čikštaitė — Irma Deveinytė.

B E R N A I: Albertas Stalioraitis — Osvaldas Zabaraskas — Ka-
rolis Kazlauskas — Walter Simutis.

V A I K A I: Nelida Burbaitė — Raulas Stalioraitis.

MUZIKA: J. Simanaukas; SCENARIJUS: V. Sikeris;
AKORDEONISTAI: A. Stalioraitis ir R. Runimas; SOLO DAINUO-
JA: Panelė Marytė Čikštaitė; PROGRAMOS VEDEJAS: A. Ras-
tauskas; GRIMAS: K. Runimas; VAIDYBĄ PRIŽIŪRI: Irena
Andriuskaitė ir Herminia Burbaitė.

PO VAIDINIMO ŠOKIAI IKI 3 VAL. RYTO.

Komunijos šventė. Vaikučiai jau
seniai mokosi katekizmo, o parapi-
jos įvairios draugijos, jų tarpe ir
Gyvasis Rožančius, planuoja su-
ruošti didelę šventę parapijos sode.
Kviečiama visa lietuvių kolonija.
Bus duodami vaikams veltui iškil-
mingi pusryčiai, dalinamos dov-
nos, ruošiami žaidimai ir rodomi
filmai.

ISVYKO KUN. K. VENGRAS

Spalio 18 d. iš Rosario į Buenos
Aires išvyko ilgametis ir pirmasis
vietos lietuvių kapelionas kun. K.
Vengras. Iš Buenos Aires, susitvar-
kęs dokumentus, jis išskrido į
Jungtines Amerikos Valstybes, kur
jau daugiau kaip 6 metai nėra bu-
vęs. Bostone jis tikisi aplankyti
savo sergančią mamytę ir ilgėliau
pasilsėti gimtiniame klimate. Ros-
ario lietuviai jį buvo labai pamilę,
o jis juos. Reikia tikėtis, kad ir to-
liau kun. K. Vengras savųjų rosa-
riečių neužmirš.

ROSARIO LIETUVIAI PLANUOJA
STATYTI SALĘ

Savo veiklai plėsti ir gyvinti Ro-
sario lietuviai reikalingi didesnės
nuosavos salės. Ypač jos pasigenda
jaunimas. Tam tikslui jau tartasi
su vietos šv. Kazimiero lietuvių
parapija, kuri rūpinasi užpirti
daugiau žemės ir planuoja statyti
pakankamai didelę salę parengi-
mams. Šalia salės numatoma
įrengti modernišką sporto aikštę,
kad jaunimas galėtų lavintis vispu-
siškai. Artimiausiu laiku bus pra-
nešta žemės pirkimo eiga ir pa-
skelbtas aukų ir paskolų vėjus.

GRAŽIAI ATNAUJINO KRYŽIŲ

Neseniai lietuvių parapijos aikš-
tėje buvo atnaujintas ir naujai per-
dažytas gražus lietuviškas kryžius,
pagamintas iš kieto kebračio me-
džio. Šiuo metu apie kryžių žydi
rožės. Nemaža praeivių užėina pasi-
gėrėti ir pasimelsti.

ARTEJA ATOSTOGOS

Lietuviai vaikučiai su nekantru-
mu laukia baigiantis mokslo metų
ir svajoja apie atostogas. Yra jau
keletas užsispyrusiai norinčių atos-
togauti pp. Sankūnų padovanotoje
vasarvietėje Villa del Dique, Kordo-
bos kalnuose, prie Calamuchita
ežero. Būtų gera, jeigu Lietuvių
Bendruomenė suruoštų parengimą,
kurio pilną paskirtį rosariečių lie-
tuviukų atostogoms pagerinti. Pa-
tartiną vaikučiams iš anksto re-
gistruotis Lietuvių Parapijoje, kad
laiku galėtų užsitikrinti sau vietą.

KORDOBA

KORDOBOS LIETUVIŲ JAUNIMO
PAVASARIO ŠVENTĖ

Prie Susivienijimo įsikūręs jau-
nimo skyrius šventę naujoj salėj
gražią pavasario šventę į kurią pa-
kvietė ne tik visus Susivienijimo
narius, bet ir gražaus argentinieško
akademiniško jaunimo. Jaukiai pa-
puoštoji salėj, prie gražiai pakloto
stalo, vaišinosi jauni ir seni. Daug
šokta, daug dainuota, o šventei įpu-
sėjus buvo išrinkta Pavasario Ka-
ralienė, titulas atitekęs viešniai,
jaunai studentei. Prie šventės ruo-
šimo daug prisidėjo jaunieji Sadu-
kai, Anita Bendinskaitė, Laimutė
Staugaitytė ir kt. Be to, daug pa-
dėjo p. p. Bendinskienė, Zedoniene,
Matusėvičienė, Šulcienė ir kt.

Malonu, kad mūsų nors ir ne-
skaitylingas, bet energingas jauni-
mas ne tik moka dirbti, bet ir kul-
tūringai linksminis.

Kordobietė

Kazimieras Tamošaitis mirė S-ta
Rosa ligininėje. Vėlonis ilgą laiką
buvo Argentinos Lietuvių Susivie-
nijimo narys ir darbuotojas. Išėjęs
į pensiją gyveno Villa del Dique
miestelyje, netoli jaunimo stovyk-
los. Liko vėlonies žmona ir duk-
tė ir artimas giminaitis A. Levana-
vičius su šeima.

KULTŪRINĖ KRONIKA

* J. Belecko, S. J. antologiją
apie dabarties vokiečių beletristiką
pradėjo spausdinti Herderio lei-
dykla Freiburge, Vokietijoje.

* Vincas Narbutas jau šiais me-
tais pradeda dėstyti ispanų ir prau-
cūų kalbas Morton kolegijoje.

* Juozas Akstinas Simpsono įmo-
nėje Montrealyje surengė savo pie-
šinių parodą.

* Chicagos prekybininkas J. Kar-
velis ruošiasi išleisti naujas laidas
A. Giedriaus pasakų vaikams, Br.
Grimų pasakas ir Mykolaičio Puti-
no raštus.

* Dr. J. Adomavičius parengė
spaudai dvi knygas: vieną apie ta-
baką ir jo įtaką į sveikatą, antrą—
apie psichiką ir ligas.

* Juozas Pronskus, Kanados lie-
tuvis, rašytojas ir žurnalistas, baig-
ia ruošti didesnės apimties veika-
lą apie šiaurę. Veikalas pavadinamas
„Šiaurės šaukia“. Knyga sutiko iš-
leisti knygų leidykla „Terra“.

* Mykolo Vaitkaus eilėraščių
knyga „Nuošaliu taku“ jau atspaus-
dinta ir atiduota įrišti. Knygą iš-
leido „Terra“. Joje telpa eilėraš-
čiai iš 1934-44 metų.

* Antano Škėmos „Čelesta“ jau
renkama. Leidžia „Terra“ knygų
leidykla.

* Kun. Pov. Rabikauskas, S. J.,
rudinį gins dizertaciją istorijos dok-
taratui; mūsų jaunasis mokslininkas
jau gavo kvietimą dėstyti istoriją
Gregorianumo universitete. Tame
universitete bus antras lietuvi-
vis profesorius, nes jau iš ankščiau
ten dėsto tėvas Ant. Liu'ima, S. J.
Tame pat universitete rašo mokslinį
veikalą doktoratui iš istorijos srities
ir kun. Jurgis A. Navikevičius, M.I.C.

ATSIJUSTA PAMINĖTI

Tomas Žiuraitis, O. P.: ŽODIS IR
GYVENIMAS. Trumpi pamokslai
religiniai tautiniai rimčiai su prof.
dr. A. Maceinos pratartimi. Išleido
knygų leidykla VENTA 1955 m.
Iliustravo dailininkas V. K. Jony-
nas. Tiražas 1000 egz. Knyga duo-
da daug originalių minčių šių lai-
kų tiesos jieškančiam žmogui. Ver-
tėtų perskaityti kiekvienam lie-
tuviui.

AIDAI. Nr. 6, 1955 m. birželio
mėn. Mėnesinis kultūros žurnalas.
Redaguoja — Antanas Vaičiulaitis.
Leidžia — Tėvai Pranciškonai.

AEITIS. Nr. 7, 1955 m. rugsėjo
mėn. Katalikiškojo jaunimo žurna-
las. Vyr. Redaktorius — kun. J.
Petrėnas. Prenumerata metams 5
doleriai. Adresas: Ateitis 916 Will-
oughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

MŪŠŲ VYTIŠ. Nr. 4, 1955 m. lie-
pos — rugpjūčio mėn. P.L.S.S. va-
dų, vadovų ir akademikų skautų
dėjų laikraštis. Redaktorius vyr.
sktn. Bronius Kviklys.

LIETUVIŲ DIENOS. 1955 m.
rugsėjo mėn. Redaktorius Bernar-
das Brazdžionis. Redakcijos ir Ad-
ministracijos adresas: 9204 South
Broadway, Los Angeles 3, Califor-
nia.

EDUARDUI JUSIUI,

lūdinčiam dėl žmonos KONSTANCIJOS DIČIŪTĖS-JU-
SIENĖS mirties, reiškiam gilią užuojautą.

LEONAS IR TEKLĖ PETRAUSKAI

P. GUDELEVICIUS

PO BRAZILIJOS IR URUGVAJAUS DANGUMI
KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

(Tęsinys).

Sao Paulyje teko dalyvauti kai-
kuriose lietuviškose šventėse. Mano
buvimo metu ateitininkai turėjo
gražią metinę šventę, kurios pirmo-
ji dalis buvo religinė, o kita kultū-
rinio pobūdžio. Po meninės dalies
naujesiems ateitininkams buvo
įteikti ženkleliai, narių priesaika,
o po to gražus šeimyniškas pasi-
linksminimas. Kalbėtojai, sužinoję,
kad Argentinoje nėra moksleivių -
studentų ateitininkų, labai stebėjosi
ir ragino per mane lietuvišką Ar-
gentinos studentiją burtis po daug
nusipelnusia ateitininkų vėliava.

Per Lietuvių Sąjungos Brazil-
ijoje šventę stebėjau lietuviško jau-
nimo meninį pajėgumą, jų šokius
ir krito į akis Argentinos lietuviams
neįprasti Brazilijos lietuvių jauni-
mo šeimyniški šokiai.

Labai gražiai atžymėjo Sao
Paulo mieste gyvenantį lietuvių
dievdirbį Adomą Trumpį „Tribuna
da Imprensa“ liepos 22 d. Senu-
kas dievdirbis turį 115 metų. Lie-
pos 23 d. tas laikraštis įdėjo VI.
Stančikaitės paveikslą nuotrauką,
vaizduojančią dievdirbį Adomą
Trumpį su jo kūriniiais, buvo pa-
rašytas išsamus straipsnis „Lietu-
vių katalikiško meno paroda“, ku-
riame paliestos lietuvių kančios an-
apus geležinės uždangos. Nors man
minėto menininko neteko aplanky-
ti, bet turėjau laimės parvežti jo
padirbtą kryžių ir Argentinos LKT
Muzėjų.

Rašytoja K. Pažeraitė - Kaselū-
nienė su savo vyrą Brazilijos lie-
tuvių kolonijoje vaidina didelį vaid-
menį. Ji rašo grožinio turinio kny-
gas, bendradarbiauja lietuviškoje
spaudoje, ypač daug padeda kun. P.
Ragažinskui redaguojant „Mūsų
Lietuvą“. Rašytoja pasižadėjo
bendradarbiauti ir „Laikė“. Jos
vyras groja viename Sao Paulo ra-
difone ir organizuoja sekmadienio
popietes su kinu ir lietuviškų dai-
nų ir kalbos pamokomis Sao Paul-
yje. Minėta šeima turi didelį lie-
tuviškų liaudies dainų rinkinį, gra-
žiai vedamą biblioteką. Gyvendau-
siai Sao Paulo mieste pas juos dau-
giausia patyriau lietuviško nuošir-
dumo.

Sao Paulyje ir Rio de Janeire
mane stebino didieji autobusai.
Nuostabu, kad jie varomi nafta ir
turi užpakalyje tokius kaminus,
kad važiuojant iš jų eina dūmai,
kaip iš garvežių. Jie užteršia gra-
žiuosius Brazilijos miestus, atimda-
mi jiems gamtos suteiktą blavumą.

Į PORTO ALEGRE

Norėdamas geriau pažinti Brazi-
liją, nutariau iš Sao Paulo į Porto
Alegre važiuoti traukiniu. Draugai
mane atkalbinėjo, gąsdindami viso-
kiais pavojais, bet nusprendžiau iš-
mėginti savo laimę. Palydėtas J.
Gudelevičiaus ir P. Ramanausko iš-
važiavau iš Sorocabaan stoties tre-
čiadienio 4 val. vakaro. Vagono pir-
moji klasė, — kaip Europoje ant-
roji. Brazilai aptarnavime labai
nuoširdūs. Kurį laiką važiavau
elektriniu traukiniu, bet po kiek
laiko garvežį permainė.

Sao Paulo apylinkės gan gražios.

Laukai nusėti sodybom, nedideliais
miškėliais. Gan dažnai užtikdavo-
me miestelį ar bažnytkaimį. Juo-
se dvelkė didmiesčio artuma. Nak-
tį tai vienur, tai kitur degė džiung-
lės. Mano traukinys beveik visą
laiką ėjo palei upę, per kalnuotas
vietas. Pro traukinio langą ma-
tėsi upė ir didžiuliai miškai išpin-
ti vijokliais, nepaprasti ir nepažis-
tami medžiai. Protarpiais atsiver-
davo platūs Brazilijos horizontai, ta-
čiau traukinys vėl greit įlysdavo į
daug kartų matytas džiungles. Tek-
davo dažnai sustoti, nes reikėdavo
paimti vandens, patikrinti kelią,
kad neatsitiktų kokia nors nelaimė.
Pakelėse dažnai rasdavome vietų,
pažymėtų kryželiais, kur buvo nu-
virtę traukiniai. Vienoje vie-
toje pravažiavome tikrai prieš
dvi dienas nuvirtusį nuo bėgių pre-
kinį traukinį. Santa Maria stoty-
je tiek buvo sutraukta sudužusių
vagonų, garvežių, kad atrodė Euro-
pos didmiesčio stotis, po didžiulio
oro puolimo. Nelaimių priežastis
yra klatinga Brazilijos žemė. Atro-
do rausva ir riebi, kaip molis, ta-
čiau lyjant vanduo paplauma bė-
gius ir apneša juos žeme. Ūkiuose
žmonės gyvena neturtingai. Labai
maža dirbamos žemės, gyvulių
taip pat nedaug ir jie labai suvar-
gę. Tik prie didesnių miškų yra
medžio apdirbimo įmonės ir lentpiū-
vės. Gražios vietos yra apie Crux
Alta — 800 m. aukštumo vieta. Iš
Sao Paulo į Porto Alegre oro linija
yra apie 844 km., kai tuo tarpu
traukiniu padaroma 3000 km., per
80 valandų. Tokį kelią daug lietu-
vių padarė pėsti. Būdavo, susita-
ria keletas lietuvių ir eina į Argen-
tiną ar Urugvajų. Čia neradus dar-
bų, vėl reikia grįžti pėstiems, nes
pinigų nebėdavę. Tekdavę keliauti
maždaug vieną mėnesį į vieną ga-
lą, kaip su pasididžiavimu pasako-
ja kai kurie lietuviai apie pereitus
vargus.

PORTO ALEGRE

Traukinys Porto Alegre miestą
pasiekė šeštadienio vakarą. Nu-
sisamdžius viešbutį teko laukti po-
ryčių dieną lėktuvo į Montevideo. Ap-
žiūrėjau miestą, kuris turi apie 500.
000 gyventojų. Miestas portuga-
liškas, nors gan modernus. Na-
mai gražūs, puošnūs, gatvės išgris-
tos, švarios. Turėdamas vieno lie-
tuvio adresą nuvykau jį aplankyti.
Tačiau teko prarasti visą dieną,
iki pavyko jį surasti. Sao Paulyje
lietuviai kalbėjo, kad čia gyvena
ir daugiau lietuvių; vienas turįs
net viešbutį. Tačiau pasirodė, kad
suradus vieną, daugiau nepavyko,
nes jis nieko nežinojo apie tame
mieste gyvenančius lietuvius. Lau-
kant centrinę aikštę, žiūriau, gatvė-
je teatras. Vyrų, moterų ir juodu-
kai mėlynai apsirengę groja instru-
mentais, kalba, gieda. Kai priėjau
arčiau, pamačiau, kad protestantų
mėlynoji armija skleidžia savo pro-
pagandą. Tokiame krašte, kaip
Brazilija, jiems lengva skleisti ne-
tikrą religiją...

Stipriausias yra tas, kurs tinka-
mai moka rankas sunerti (malda).
Kirkegaard

ARGENTINOS LIETUVIŲ PREKYBININKŲ IR PRA-
MONININKŲ SAJUNGOS ŠEIMYBINIS
POBŪVIS GAMTOJE

įvyks 1955 m. gruodžio (diciembre) mėn. 4 d., sekmadienį,
p. K. Gasevičiaus ūkyje, Parada km. 29 (C. Saurriques),
FCN Roca, Prov. Buenos Aires.

Maloniai kviečiame narius, prijauciančius ir svečius pra-
leisti dieną jaukioje lietuviškoje nuotaikoje, prie bendrų
užkandžių, pietų ir šokių.

Dalyvavimas vien su asmeniškais pakvietimais.

Kainos: Vyrams \$ 30, Moterims \$ 20, Vaikams \$ 10.

Kreiptis sek. telefonais: 59-5248, 67-5663, 22-5461, 78-3342,
76-4887, 20-9578, 69-8515, arba pas Valdybos narius.

ALPPS valdyba.

DĖMESIO!

Savišalpinė ir Kultūrinė Dr-ja
Dr. J. BASANAČIAUS VĀRDO — LIETUVIŲ CENTRAS
š. m. lapkričio 13 d. savo patalpose c. Tabarė 6950,
Villa Lugano, Buenos Aires, ruošia

PIETUS - ASADO, — vasaros sezono atidarymą.**ASADĄ KEPS BUVĖ DRAUGIJOS PIRMININKAI.**

Po vaišių šeimyniški šokiai. Bilietus įsigyti iš anksto.

Kviečiame tą dieną visus į Lietuvos Centrą.

**ŽINIOS IŠ LIETUVIŲ
CENTRO****ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRO
29-TOJI SUKAKTIS**

Lietuvių Centras Argentinoje, švęsdamas 29-tą gyvavimo sukaktį, savo patalpose — Villa Lugano spalių 15 d. suruošė gražų minėjimą ir vaišes - vermut, kuriuo metu buvo atžymėta tos garbingos draugijos veikla. Šventę pradėjus Argentinos ir Lietuvos himnais, atidarymo žodį tarė L. C. pirmininkas Artūras Mičiūdas. Jis paragino visus prisidėti prie Liet. Centro užsimojimų darbų, ypač prie naujos salės statybos. Aloyzui Lemberiui pranešinėjant, sekė lietuviškų draugijų bei spaudos atstovų sveikinimai. „Nemuno“ dr-jos vardu sveikino berisietis, „Nemuno“ dr-jos pirm. Juozas Miškinis, Berisso, „Mindaugo“ dr-jos vardu tos draugijos pirmininkais Simas Dulksnys, Liet. Išlaisvinti Centro vardu dr-jos pirm. Zeferinas Juknevičius. Jis taip pat perdavė sveikinimus ir nuo šv. Cecilijos ir Radio Valandėles. Susivienijimo Lietuvių Argentinoje dr-jos vardu sveikino Pranas Stalioraitis, „Laiko“ vardu — Pijus Gudelevičius ir Vyčių dr-jos vardu pirm. Jonas Linkevičius. Vermuto metu dar kalbėjo neseniai grįžęs iš Amerikos inž. Jonas Bukevičius, perdodamas š. Amerikos lietuvių sveikinimus Argentinos lietuviams. Dėl naujos salės statybos Lietuvių Centre referavo L. C. vice-pirmininkas Kazimieras Burba, ragindamas visus aktyviai prisidėti prie gražaus kultūrinio ir lietuviško darbo.

LIETUVISKAS PENSIJONAS

c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli plažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

Savininkas

JUOZAS VASILIAUSKAS**ČIUZINIŲ IR UŽUOLAUDŲ
DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ**

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Sav. Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

*** Montevideo Liet. Kat.****RADIO PUSVALANDIS**

yra kiekvieną sekmadienį 8.30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS*** PRECYZINĖ ELEKTROS
TECHNIKA**

REMONTUOJAMA:

*** ŠALDYTUVAI - HELADEROS,***** RAŠOMOSIOS,***** SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir***** VENTILIATORIAI.**

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. A S A K A

Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

PADEKA

Lietuvių Centro jaunimui už įteiktas gėles spalių 15 d., mūsų Draugijos 29tos sukakties proga, nuoširdžiai dėkoju.

A. A. Mičiūdas

PADEKA

Organizacijų ir spaudos atstovams dalyvavusiems ir sveikinusiems mus 29-tos sukakties proga, visiems prisidėjusiems prie šventės parengimo, kaip:

Beatricėi Petrauskaitei, Lilijai Švenčionytei, Elenai Deveikytei, Herminijai Burbaitei, D. Mankūtei ir Sofijai Kisieliūtei už scenos ir stalų paruošimą; p. p. Petrauskienei, Švenčionienei, Gronskienei, Burbienei ir Bražionienei už tortus; bufete dirbusiems: S. Pečiunkoniui, S. Kriukliui ir V. Kazakevičiui; bilietus pardavinėjusiems: B. Delai, E. Liveikiui ir F. Viteikiui; be to, D. Bražionui, O. Viteikiui ir J. Urbonavičiui; bei programos vedėjui L. Lemberiui — Lietuvos Centro Valdybos vardu reiškiami nuoširdžiai padėkai.

A. + A.

MŪSŲ MIRUSIEJI**MIRĖ JONAS MARCIULEVIČIUS**

S. m. spalių 12 iš mūsų tarpo pasitraukė a. a. Jonas Marculevičius. Vėlonis buvo gimęs 1892 m. Kalvių parapijoje, Trakų apskr. Lietuvoje vedė Magdalėną Baubukę. Atvykęs į Argentiną 1929 m. beveik visą laiką dirbo geležies apdirbimo fabrike „Britanica“, kur pasižymėjo kaip geras darbininkas. Nulūdime liko žmona, sūnus ir dvi dukterys su anūkais, giminės: Ignas Kazlauskas su šeima, Juozas Kirmilas su žmona ir daug draugų. Vėlonis buvo gero būdo, darbštus, mylėjo vaikus, kurie jam mirus papuošė jo kapą daugybe vainikų. Su religinėmis apeigomis vėlonis buvo palaidotas sekančią dieną Chacarita kapinėse.

* Ona Raubienė staigiai ligoninėje mirė spalių 21 d. Sekančią dieną

PARDUODAMA

žemės sklypas 42 x 10 m. Parque Rivadavia, 3 1/2 kvadrados nuo esančios Av. Rivadavia ir 9 kv. nuosties Alvarez, Partido Gen. Rodriguez. Geros išsimokėjimo sąlygos.

Kreiptis: Emilia Plaipa, Suarez 1596, Capital Federal.

**ISNUOMOJA NAMŲ VASAROS
ATOSTOGOMS**

tinkamą šeimai; plažė Chedpadmal tarp Mar del Plata ir Miramar Kreiptis:

K. Kaušilas, Estafeta, Playa Chedpadmal, Estancia Sta. Silvia, Mar del Plata, ar į „Laiko“ Adm.

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS**JUANA DAILYDĖ, vedėja**

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435

Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ
MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS
DARBAL.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 652 Tablada 0110

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopplektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER“,

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)

T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „MITRE“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718

T. E. 22 - 2045

Piñeyro

**ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ
TŲ SUKAKTIES IR LIETUVOS KARIUOMENĖS
ŠVENTĖS MINĖJIMAS**

įvyks š. m. lapkričio 27 d. (sekmadienį) 17 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Bus visiems bendros vaišės — vermutas, oficialioji ir meninė dalis, dalyvaujant organizacijų atstovams ir žymiesiems mūsų kolonijos menininkams.

Įėjimą į vaišes įsigyti iš anksto Lietuvos Parapijos raštinėje, Mendoza 2280, Avellaneda. T. E. 20 - 9027. Bilietų kaina: vyrams ir moterims — \$ 15; vaikams — \$ 5.

PO VAIŠIŲ ŠOKIAI.

na, dalyvaujant gausiam būreliui tautiečių, su religinėmis apeigomis buvo palaidota Sarandī kapinėse. Vėlonė nulūdime paliko vyrą, sūnų 11 metų ir dvi dukteris: Eslėla — 6 metų ir Onutė — jau susižiedavusią.

A. a. Vladas Mačionis, už kurį gedulingos pamaldos bus atlaikytos Aušros Vartų bažnyčioje lapkričio 13 d. 10.30 val.

**ISIGYKITE SAVO NAMŲ BIBLIOTEKAI SEKANČIAS TURININGAS
IR ĮDOMIAS KNYGAS:**

BENAMIAI — Dr. J. Mikėlionis,
KOMUNIZMO PAGRINDAI — J. Venckus,

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pagaliau ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvių pakvietimus, Pirmos Komunistų paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280, Avellaneda,
Buenos Aires. T. E. 20-9027

TEXTIL BRAŽĖNAS

Lietuvių audimo fabrikas.

Tucuman 3718

Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA

Profesora ONA BALNAITYTĖ

c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.

SINGER SISTEMA

Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

BERISSO LIETUVIŲ UŽEIGA

VALGYKLA - RESTORANAS

Sav. Br. Baltušis ir Alf.

Žumbakis

c. Nueva York 4708, Berisso.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikėlionis ir Gelbuda: Cosquin 5665, Villa Lugano.

V. R A M A N A U S K A S**RADIO TECHNIKAS**

mokslus baigęs JAV-bėse.

Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatų. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires

T. E. 64 - 4154

**Moderniškų Baldų ir Sofų
FABRIKAS**

E. JUOZAS LISAUSKAS

Garibaldi 752

(Dvi kvadrados nuo ligoninės)

Quilmes, F.C.N.G.R.

**JAUNOJO GALIŪNO KELIU — P.
Gavėnas**

ORA PRO NOBIS — J. Glianda

TĖVAS PIJUS — V. Rimšelis

(mūsų laikų stigmatizuotas)

MARIJA MUMS KALBA — J. Kuzmickis

DON KAMILLIAUS MAŽASIS PA-SAULIS — Guareschi,

DŽIAUKIS GYVENIMU — O. S.

Marden

PAVASARIS PRIE VARDUVOS —

Paulius Jurkus

ir daug kitų labai įdomių ir vertin-gų knygų.

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS — M.

Biržiška

Leidiniai gaunami „LAIKO“ Adm.

Mielas skaitytojai, ar jau užsimo-kėjai „LAIKO“ prenumeratą?

**PARSIDUODA GEROMIS
SĄLYGOMIS:****QUILMES**

mieste, gražiame rajone prie Av. Vicente Lopez, moderni 2-ju augštų chalet, 163 kv. m. statybos ploto, susidedanti iš patogių gyvenamųjų ir miegamųjų kambarių, garažo, skalbyklos, terasos ir su gazo, centralinio apšildymo ir karšto vandens įrengimais.

CORDOBA

Villa del Dique mieste, kalnų vasarvietėje prie ežero Calamuchita, lietuvių kolonijoje, gražus 1.000 kv. m. ploto žemės sklypas.

SANTA TERESITA

pajūrio vasarvietėje prie Atlanto vandenyno 600 kv. m. žemės sklypas.

Teirautis:

Calle Catamarca 126 esq. Av. V. Lopez, Quilmes.

Antrad., Ketvirt., Seštadieniais po pietų.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KI-

TOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus.

NIKODEMAS LEIPUS

Cangallo 192, Temperley,

T. E. 243-4702

*** MOTERŲ GROŽIO SALONAS**

IR KIRPYKLA „HENRY“.

Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius:

Leandro N. Alem, 818, Banfield.

*** „PENSION LITUANA“, sav.**

Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 19. —

*** CONDOR HOTEL, Villa Ru-**

mipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Cordoba) Sav. Paulauskas ir Degulis.

Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

*** „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika.**

Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

*** ALF. DEGULIO ir K. PAU-**

LAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimninkai.

*** „ZEMAITJA“, Islas del Ibi-**

cuy. Sav. J. ir A. Burokai.

1930 — 25 METAI — 1955

I.

Arg. Lietuvių „ŠVENTOS CECILIJOS“ Choras

Š. m. lapkričio mėn. 12 d. (šeštadienį), 20,30 val. Lietuvių Salėje Brasil 835, Avellaneda, minės

25 METŲ SUKAKTUVES.

DIDINGA PROGRAMA:

- 1) Atidarymo žodis,
- 2) Visų Argentinos lietuvių organizacijų sveikinimai,
- 3) Išpūdingas choro nariams atsiminimų įteikimas,
- 4) „Šv. Cecilijos“ choro, DAINŲ KONCERTAS, vadovaujant nenuilstamam vedėjui kompozitoriui Vaclovui Rymavičiui;
 - a) Solistų dainos,
 - b) Vyrų choras,
 - c) Mergaičių choras,
 - d) Mišrus choras.
- 5) ŠOKIAI grojant žymiam orkestrui.

II.

Spalių mėn. 23 d. (sekmadienį) 10,30 val. Iškilmingos Mišios Aušros Vartų Parapijos bažnyčioje giedant Jubilatui, „Šv. Cecilijos“ chorui.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti šiose nepaprastose iškilmėse ir tuo pareikšti pagarbą nenuilstamiems lietuvių dainų skleidėjams Argentinoje.

„ŠV. CECILIJOS“ CHORO VALDYBA

„KAROLIO TETA“ AVELLANEDOJE

Buvo visiems žinoma, kad šio pasirošimai „Karolio Tetos“ pastatymui ir dėl žinomų Argentinoje įvykių teko atidėti net du kartus minėtos komedijos pastatymo dieną. Galų gale, š. m. spalio 22 d. Lietuvių Salėje ARLB Avellanedos Apylinkės surengtame vakarėlyje išvydome tą gražų veikalą scenoje.

Kadangi virš minėtas veikalas buvo ruošiamas Bs. Aires Vaidybos Meno Mėgėjų Būrelio ir režisuojamas p. K. Runimo, tai buvo tikimasi pamatyti geros vaidybos. Neapsirikta.

Perpildytos Lietuvių Salės svečiai turėjo progos pasigrožėti puikiai komedijos pastatymu. Komedijos turinys dėkingas ir pati vaidyba savo naturalumu žavėjo žiūrovus; — scenoje matėsi tikra gyvenimo eiga.

Negalima praleisti nepaminėjus ir pačius vaidintojus: Juozas Zubrickas ir Algis Matukas, Jokūbas ir Karolio, įsimylėjusių studentų rolėse — nepamainomi; Jonas Janauskas, ideališkas tipas seno tarno Broniaus rolėje. Panelės: Danutė Ginterytė, Eugenija Čikštaitė ir Morta Sturevičiūtė, pirmąja meile isimylėjusių mokslėvių rolėse žavėtinai perdavė žiūrovams savo pergyvenimus. Ponia Ona Deveikiėnė, Lucijos minėtos rolėse, antrosios jaunystės meilėje labai išpūdingai ir jos partneris p. Stasys Stanaitis, atsargos karininko černiaus rolėje labai tiksliai ir gerai atliko įsimylėjusio advokato Spėkos rolėje savo aistra ir

ekscetriškumu tiek pavergė žiūrovus, kad šie sekė jo veiksmus su dideliu susidomėjimu.

Visa vaidybos eiga buvo lydima smarkių plojimų, didelės įtampos ir smarkaus juoko, o tai geriausia pasisekimo išvada. Po vaidinimo mažytė Audra Deveikiytė režisorium p. K. Runimui, tikrai naspelintusiam pagarbos ir dėkingumo, įteikė puokštę gražių gėlių.

Reikia pažymėti, kad Vaidybos Meno Mėgėjų Būrelis su savo režisorium p. K. Runimu jau keletą kartų žavėjo savo menu mūsų koloniją, linkime jiems ir toliau tokio pasisekimo, o „Karolio Teta“ turėtų būti dar pasikartoti Lietuvių Salėje ir kitur.

Taip pat būtų labai pageidautina, kad ateityje, laike vaidinimo, bufetas būtų uždarytas, nes šį kartą bufeto svečiai savo dainomis trukdė svečiams sekti vaidinimo eigą.

St. M.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad Bs. Aires yra susikūrus Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatras, kuris yra pasirošęs patarnauti visoms draugijoms be jokio materialinio atlyginimo. Tai nėra jokia draugija, išjungianti bet kokį politinį bei konfesinį charakterį. Argentinos Jaunimo Teatras ten eis, kur bus kviečiamas. Kreiptis pas Ireną Andriuskaitę, arba pas bet kurį narį, paminėtą „Laikė“ veikalo „Is Mellės“ vaidintojų sąsate. Pirmą kartą minėtas teatras išeis į viešumą lapkričio 5 d. Susivienijime. Sekančiais metais minėtas veikalas bus pastatytas ir Lietuvių Salėje, Avellanedoje.

Fovilas ir Elena Darčkaitė Sarandė rajone pasistatė namus. Tai jau entusias namas, patogiai įrengtas, kurio padarė planą ir pačią statybą jų sūnus studentas Zenonas.

KARTOJAMA „KAROLIO TETA“

A. L. P. P. Sajunga š. m. lapkričio 19 d. 21 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda kartoja didelį pasisekimą turėjusią pirmą pasirodymą 3-jų veiksmų komediją

„KAROLIO TETA“.

VEIKALĄ REŽISUOJA RUNIMAS.

PO VAIDINIMO ŠOKIAI IKI 3 VAL. RYTO.

Visus maloniai kviečia pamatyti šį gražų veikalą ir pasilinksminti.

A. L. P. P. Sajungos Valdyba

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

- \$ 130 — M. Sutkaitytė Skrzypek
- \$ 100 — P. Č.
- \$ 100 — K. Kunigonis
- \$ 20 — Berkauškas
- \$ 20 — J. Čiuikšis
- \$ 20 — P. Darčkus
- \$ 20 — V. Lengvelis
- \$ 20 — V. Rimša
- \$ 20 — P. Varnas
- \$ 15 — J. Bendorinas
- \$ 15 — P. Kriščiūnas
- \$ 10 — P. Žemaitis
- \$ 5 — A. Pajaujis

Visiems „Laiko“ Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja

„LAIKO“ Administracija

LIETUVIŲ KOLONIJOS TAUTINIAM MUZĖJUI

S. ir A. M. padovanojo gražų su tautiniais motyvais albumą ir P. Č. — \$ 30. A. M. — prieduostę ir M. Vaisietienė — rankšluostį.

Už dovanas širdingai dėkoja Muzėjaus Vadovybė

PLEČIAMAS L. K. T. MUZĖJUS

J. Čikšto, A. Mikėlionienės ir kitų Lietuvių Kolonijos Tautinio Muzėjaus Vadovybės narių pastangomis yra gaminamos kelios naujos vitrinės tautiniams drabužiams ir literatūrai skyrtaus plėtimui.

J. Puraitė de Orse, tris praleidusi ir sustiprėjusi, grįžo į Bs. Aires.

J. Justinas Staigaitis pasmetu lankėsi Kordoboje šeima. Paviešėjęs keletą dienų grįžo į Bs. Aires. Profesoriaus dirba Villa Madero rajone.

Dabar deda pastangas, kad gautų Villa Lugano rajone butą iš poros kambarių, kur nori persikelti gyventi su savo šeima. Jeigu kas žinotų tokį butą, prašomi pranešti „Laiko“ administracijai.

* Kun. J. Margis išvyko į Villa del Dique, p. p. Kazimiero ir Marijos Stankūnų padovanotą TT. Marijonams vilą tęsti darbų ateinančių metų jaunimo kolonijai. Ten išbus apie porą savaitių.

* Vincas ir Morta Muižininkai šalia seno gyvenamojo namo pasistatė — įsirengė naują mūrinį gyvenamą namą, į kurį persikėlė gyventi. Vincas yra Susivienijimo Lietuvių Argentinoje valdybos narys.

* Jurgis ir Morta Šidlauskai pasistatė naują namą, kuriame bus įrengta krautuvė. Morta šidlauskienė dėl ligos turėjo pastaruosiu laiku nutraukti darbą fabrike.

* Zenonas Darckus yra pašauktas atlikti karinę prievolę. Jo kaimynas p. Gričius jau 8 mėn. tarnauja kariuomenėje Bs. Aires mieste.

* Antanas ir Valerija Gendvilai su dukra iš Luiz Chijo persikėlė gyventi į Bs. Aires. Jie turi gražų mūrinį namą prie išgrįstos gatvės N. Pompeya rajone.

* Aleksandras Matulis, sulaukęs 56 m. amžiaus, išėjo į pensiją. Pasukutinis 12 metų dirbo čiužinių fabrike.

* Stasys Palinkėnas, ilgą laiką turėjęs plaukų kirpyklą Monasterio g-vėje, Bs. Aires, persikėlė gyventi į Villa Sastre, Temperley. Ten pasistatė mūrinį namą ir įsirengė kirpyklą.

* Beatričė Kerbelienė buvo atvykusi iš Kordobos į Bs. Aires emigracijos reikalais. Aplankius LKT muzėjų, lietuvių parapiją vėl grįžo į Kordobą. Ponia Kerbelienė nežilgo žada išvykti į Kanadą nuolatiniam apsigyvenimui.

* Adelė Mackevičienė, paviešėjusi apie mėnesį laiko pas savo dukterį Kordoboje, vėl grįžo į Bs. Aires.

* Simonas Kaibutas, dirbdamas stalių dirbtuvėje, susižeidė dešinę ranką.

* Kazimieras ir Anelė Kirmielaitė Kapončiai spalio 18 d. artimųjų tarpe atšventė 25 m. moterystės sukaktį. Kazimieras ir Anelė sukūrė šeimos židinį čia Argentinoje, augina ir į mokslą leidžia dukterį Angelę-Gloria, turi didelį dviejų augstų namą Lanus.

* Stasys Rakauskas c. Montiel 5749, Villa Lugano pigia kaina paruoša mašinas kėdžių fabrikui. Mašinos gerame stovyje su dideliu pakaitalu. Kreiptis sekančių adresu arba „Laiko“ administracijon.

* Petras Baronas, Kanados oro linijos direktorius, lankėsi Bs. Aires. Grįždamas sustojo Sao Paulo ir Rio de Janeiro miestuose.

* Jurgis Kučinskis iš Las Harillas, Kordobos, viešėjo keletą dienų Bs. Aires.

* Antanas ir Ona Vepštai gavę pensiją. Ona Vepštienė, kaip pavaldinga darbininkė Alpagato fab-

LAIKAS

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanos
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 485984

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, puzm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 151

27 DE OCTUBRE

LIETUVIŲ VYRŲ KVARTETAS „AITVARAI“
ruošia idomų

KONCERTA,

kuris įvyks š. m. spalio mėn. 29 d. 21 val.

LIETUVIŲ SALĖJE — Brasil 835, Avellaneda.

I-je programos dalyje:

IŠTRAUKOS IŠ OPERŲ,
LIETUVIŲ TAUTINĖS IR KITOS
POPULIARIOS DAINOS.

II-je programos dalyje:

KLASINIAI ŠOKIAI. — Ištraukos iš baletu.

Po koncerto ŠOKIAI iki 3 val. ryto.

rike, buvo keletą kartų pagerbta. Išdirbusi 25 metus gavo aukso medalį ir dėkingumo liudijimą, o išėdama į pensiją — aukso laikrodį.

* Jurgis Blontaitis, išdirbęs kurį laiką uoste, o vėliau lempjūvėje, gavo pensiją. Jis su savo žmona ir broliu persikėlė gyventi į Dock Sud.

* Juozas ir Barbora Siliūnai Villa Soldati rajone prie savo gyvenamo namo pristatė naują butą. Jų sūnus studijuoja telekomunikaciją.

* Ona Kureikytė - Bajerčienė gavo žinią, kad š. Amerikoje mirė jos brolis Albertas Kureikis. Ona Bajerčienė prieš kiek laiko dėl reumatizmo ligos turėjo virš trijų mėnesių išgulėti lovoje.

* Antanas Jonaitis po plaučių operacijos gydėsi 8 mėnesius. Pasveikęs vėl pradėjo eiti savo pareigas.

* Marcelė Lengvelienė Alvarez ligoninėje turėjo venų operaciją, po kurios pamažu sveiksta.

PAKRIKŠTYTA LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Alicia Viktorija Petraitytė, Juozo ir Sofijos Malisz Petraičių dukterė buvo pakrikštyta Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje spalio 23 d. Krikšto tėvai buvo Jonas Miežinskas ir Vanda Laniauskaitė Kirienė.

SUKURĖ ŠEIMOS ŽIDINĮ

Simonas Stanevičius ir Bronė Monika Galbuogytė spalio 15 d. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje priėmė moterystės sakramentą. Sutoktųjų liudininkai buvo Petras Macialis ir Bronė S. Kučinskienė. Gražios vestuvių vaišės įvyko Lietuvių Salėje, dalyvaujant gausiam skaičiui kviestųjų svečių.

Linkime jauniems laimingai gyventi bendru gyvenimu.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškomas Stasys Baliukevičius iš Vieksnių km., Valkininkų visč., Trakų apskr. Pajieško Antanina Bujytė - Brickienė. Pranešti „LAIKO“ Administracijai.

Labai svarbiu reikalu pajieškomi Ona Untulis (po kapituliacijos gy-

venusi bene Frankfurte), Adolfas Eigelis ir Viktorija Eigelienė.

Svarbiu reikalu pajieškomi Evaldas ir Augustė Liubertai ir jų vaikai Erikas, Hugo, Augustas, Alfredas, Vilius ir Gerhards, visi pirmaisiais pokario metais gyvenę Ravensburge, DP Camp Kloster.

Artimųjų pajieškoma Maria Stenė, merg. pavardė Franckiewicz, gim. 1904 m. Kaune, ir jos sūnus Witold - Jan, gim. ca. 1928 m.

Artimųjų pajieškomi: Gvistik šeima, Kaunienė Ida, gim. 1909.8.19 Luidzialat Ida, maždaug 50 metų amžiaus,

Skerath Erna, Gečas Kazys, ir jo seserys Aleksandra ir Juzė iš Vilniaus.

Pajieškomici arba žinantieji jų antrašius prašomi skubiai susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba, adresu: Litauisches Zentralkomitee, Weinheim a. d. Bergstr., Postfach 233, Germany.

HURLINGHAM

P R A N E Š I M A S

Hurlingham, Palomar ir Caseros lietuviams.

Pranešame, kad tų minėtų kolonijų lietuviams sekančios pamaldos įvyks lapkričio 13 d. 11 val. Caseros „La Merced“ vietinėje bažnyčioje, Uruguay 251.

Maloniai visi kviečiami atsilankyti, palaikant lietuviškas religines pradžijas.

* A. L. B. Hurlingham Apylinkės valdyba reiškia gilią padėką p. Mikėlionui už paukutus vėliavai kotus, poniai A. Misiūnienei už vėliavų pasiuvimą ir žemiau išvardintoms poniams ir ponams už pinigines aukas.

J. Nakutis \$ 100, A. Satkauskas \$ 100, J. Šlefertas \$ 10, V. Pupelis \$ 25, N. M. 50, A. Taženauskienė \$ 10, E. Žemaitytė \$ 10, X. Y. 50, A. Gobis 50, J. Kanapinskas 100.

Apylinkės Valdyba

Argentinų, latvių ir lietuvių Sporto Šventė

Š. m. spalio 30 d. (sekmadienį) 16 val. (4 val. p. p.)

Lietuvių Parapijos sporto aikštėje, Brasil 835, Avellaneda

LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS „KOVAS“

rengia

SPORTO ŠVENTĖ,

dalyvaujant argentinų sp. kl. „TALA“, LATVIAMS ir LIETUVIAMS.

Programoje: TINKLINIS IR KREPŠINIS.

Po rungtynių 19 val. (7 val. vak.) Lietuvių Salėje

„VERMOUT“ IR ŠOKIAI.

Įėjimas su iš anksto įsigytais bilietais, kurie gaunami pas „KOVOS“ valdybos narius ir Aušros Vartų liet. parap. pas P. Gudelevičių.

L. S. K. „KOVAS“ VALDYBA